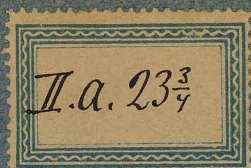


Historici Graeci,
Plutarchus

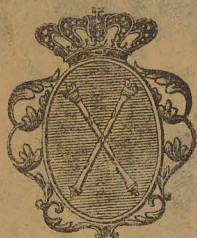


Plutarchus de clavis mulieribus.

Plutarchi paralelia.

s. l. et a.

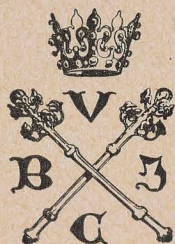
Biblioteka Jagiellońska.



II. a. 23 3/4

Классы 227

31
Klasyfikacja 127



Inc. 3050

F.X. 170, 1

T. pul.

Plutarchi de Claris mulieribus

Claris
Lactia
Mica
Megistona
Pena
Policta
Lampace
Aradia
Canna
Satanica

Troades mulieres
Phocentes
Chie
Argia
Pethis
Trene
Celar
Miche
Licia
Saguntia

Plutarchus de Claris Mulieribus.

Plutarchi paralelia.

Xenocris
Pithet uxor

Chie
Phocentes
Valeria

Plutarchi de Claris mulieribus

Tabula

Troades mulieres

Phocenses

Chiaë

Argiuæ

Perfides

Tirenæ

Celtæ

Milesiæ

Liciæ

Saguntinæ

Milesiæ

Chiaë

Phocenses

Valeria

Cleria

Lucretia

Micca

Megistona

Pieria

Policreta

Lampsace

Aretasila

Camma

Stratonica

Chiomara

Thimoclia

Erixona

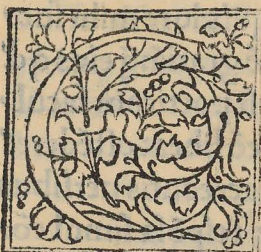
Xenocrita

Pithei uxor

Bibl. Jag.



Plutarchi philosophi de uirtutibus mulierū traductio
per Alamianū Ranutinum ciuem Florentinum.



Ogitāti mihi de mulierū uirtutibus longe ab opinione Thucydidis est aliena
snia: is. n. optimā eē cēset de cuius lau/
de aut uitupatiōe q̄ minimus apud ex/
teros sermo habeat: existimās pbæ mu/
lieris nomē itidē atq; corpus domesti/
cis parietib⁹ cōtineri oportere. Mihi uero pbabili⁹ dixisse
uisus est leontinus gorgias: q̄ putat mulieris nō formā: sed
egregiū nomē atq; famā debere apud q̄ plurimos esse uul/
gatam. Quo circa pēgregie lex apud Romanos instituta
sele hē uidet: quæ nō minus pbæ mulierū qua uiroꝝ fu/
nera publice ab eaz; ppingis meritis laudatiōib⁹ celebrari
pmittit. Hāc nos fere cōsuetudinē nup̄ imitati post Leōti/
dis prætātissimæ mulieris interitū de uirtutib⁹ eius lōgā
sane tecū orōnē habuimus nō exptē ut mihi tūc uisum est
philosophicæ cōsolationis. Et nūc historiā ad te mittimus
q̄si p̄ orōnē quādā tecū instituti sermonis futurā q̄ cōmode
orōni illi si libeat annectere possis: plurimū. n. cōfert ad id
qđ ostēdere nitebamur pbādū unā. s. atq; eādē esse uiroꝝ
mulierūq; uirtutē nō uoluptatis tm̄ grā hæc a me excogi/
rata fuisse existimes uelim: qđ si qđ ēt pbationi uolupta/
tis aut iocūditatis insit ab ipsa exēploꝝ uarietate pueniēs:
nō minus tamē ob id ipsum pbatiōis quā iotēdimus uim
retinere nra uideri debebit oratio: præsertim tū ad faciēdā
fidē nō parū sermonis grā atq; iucūditas adiumēti asferre
soleat: nec sane erubescere debet gratiis musas cōiungens
oratio: cū & ipsa cōiunctio pulcherrima sit: ut inquit Eu/
a ii

ripides. Et facile audiētū aīos ob iocunditatē ad credēdū
alliciat. Si enim eandē in uiro muliereq; pingēda artē eē
pbare uolens praeclaras ab Apelle aut zeusi aut nicoma/
cho mulierū depictas imagines pferā: quis iure mihi suc/
censeat tanq̄ uoluptatē potius atq; inanē gratiā: q̄ eius qd
instituissem pbationē inquirentis? Qd si poeticam facul/
tatē non aliā in uiris atq; in mulieribus eē libeat ostēdere?
Atq; ob hoc Saphos carmina cum Anacreontis uersibus
conferā: aut bachidis rursus atq; sibylle respōsa simul cō/
parem iure ne quisq; hoc demonstrandi genus accusabit: si
etiā oblectatione quadam & uoluptate delinitū auditorē
ad credendum inducat? Atqui non aliter magis muliebris
fortitudinis & eius quæ uirū decet similitudinemq; disse/
rentiamq; internoscere quisq; poterit: q̄ si uirorūq; uitas ac
res gestas tanq̄ egregie cuiusdam artis opera in unū colla/
tas intueat: eūdē ne characterem & formā habeat reginæ
Semyramidis: ac Sesostris regis magnificentia: aut Tana/
quilis & Seruii astutia: uel Portiæ Brutiq; aut rursus pelo/
pidæ Timochliæq; prudentia. Nā uirtutes ipse differen/
tias aliquas ac ueluti colores pprios quosdā ex illorū qbus
insunt natura sumere uident: & eorūdē corporibus adæ/
quari: diuersitatēq; nōnullā pro illorū nutritione atq; exer/
citatiōe suscipe. Aliter enī Achillē: aliter Aiacē forres exti/
tisse putādū est: neq; eandē Nestoris & Vlyxis fuisse pru/
dentiā: nec pari modo Agesilaum & Catonē iustos fuisse.
nec ita Corneliā ut Olympiadē magnanimā extitisse cre/
dendū. Nec tamē iccirco diuersas esse prudētias aut iusti/
cias aut fortitudines dicemus: Sed solū rōne quadā ppria
& singulorū qbus insunt inæqualitate differre ipsas cēsebi/
mus. Quæ igit̄ mulierū gesta uulgarissima sunt: quæq; te

ex alijs libris cognoscere potuisse arbitror prætermittā:
atq; ea dūtaxat referā quæ cū sint memoratu digna histo-
riarū scriptores cōia tantū atq; oībus manifesta scribētes la-
tuisse cōstabit. Sed qm̄ multa cōiter a mulieribus qbusdā
pleraq; a singulis priuati egregie facta fuisse cōpimus: nō
absurdū fore uidet̄ prius quæ cōiter a nōnullis gesta sunt
litteris mandare.

Troades.

c Apta atq; euerſa iā Troia cū plurimi hostiles ma-
nus atq; urbis incendium euasissent: pleriq; aduer-
sa tempeſtate iactati ex imperitia nauigandi cōpulsi: eam
Italiae partē qua tyberis fluuius mare ingreditur tenuere:
inde fluminis ostia nauibus ingreſſi: repēte ad comeatus:
quorū penuria laborabant comparandos paſſi diſcurrere.
Interea mulieribus apud naues relictis cogitatio primum
deinde etiā ſermo exoritur fore ut bene recteq; ſibi ac ſuis
uiris cōſulant ſi quem aliquādo longis erroribus nauiga-
tioniq; finē poſuerint: & patriā ſibi tandē aliquā cōſtitu-
erint: quādoq; dem p̄pria ſemel amiſſam nō iam amplius
ualeant recupare: His inter ſe nō longe admodū p̄tracta-
tis una oēs cōſpiratione facta nauigia cuncta incenderūt
principio ab earū una exorto cui Homæ nomen fuiſſe phi-
betur. His pactis cū uiri auxilii ferendi cā citato curſu ad
naues cōtenderēt: mulieres ueniētibus obuiā p̄ceſſere: atq;
illoz formidātes iracundiā aliax parētes aliax uiros oscula-
bant. itaq; nouo atq; inſueto humanitatis genere facile ui-
roz iracundiā placauerūt: atq; inde ad hodiernū uſq; diem
apud Romanas mulieres p̄manet cōſuetudo ut osculādo
ſalutēt eos q ſibi aliquo affinitatis gradu cōiūcti ſunt. Nā
Troiani manēdi neceſſitatē cōſpicati & ſimul indigenarū
erga ſe beniuolētia cōmoti libēti aīo qd̄ a mulieribꝯ geſtū

fuerat exceperūt. ibiq; errādi fine cōstituto una cū latinis
habitauere. Phocenses,

T uero phocensiū mulier; facinus q̄q̄ hactenus sa
tis digno scriptore caruerit: nescio tñ an mulie/
bris uirtutis testimoniū alior; oīum praeclarissi/
mū sit existimādū cui? cū i sacris quæ ad hodiernū ēt diē
apud iāpolim phocenses pagūt: tū ēt publicis līar; monu/
mentis memoria celebrat: ut plenius ē in Daifanti uita ex/
plicatū. qd' uero ad mulieres attinet huiusmōi fuisse phi/
betur: Odiū erat bellūq; inter phocenses ac thessalos in ex/
piabile. Cū phocēses thessalor; magistratus ac praeftos oēs
qui in suis urbibus erāt statuta die ad unū interfecissent.
qua indignatione cōmoti thessali. cel. phocensium obsides
quos apud se habebāt iugulauerūt. Deinde coacto exerci/
tu aduersus eosdē pfecturi publice decreuerunt ut capta
urbe nemini oīo puberi parceret. mulieres aut pueriq; oēs
uenūdarent. Daifantus aut cū Barilli filius q duobus col/
legis summæ rei phocensibus præerat: suis ciuib; persua/
sit ut ipsi qdē copiis q̄ possent maximis in hostes pficisce/
rent: mulieres aut atq; oēm pueror; ibellē turbā e tota ci/
uitate in unū coactā in secretiorē quandā ciuitatis partem
deducerent: eodēq; loco multū lignor; stipulæq; cōgererēt
& aliquot apud eas relictis custodibus iuberēt: ut si se bel/
lo superatos ab hostibus audissent: tū subito incensa mate/
ria mulieres oēs puerosq; cremaret. Cū cæteri daifanto af/
sentirent: qdā e mediā cōtione assurgēs placere sibi cōsiliū
inqt: Attramē æquū esse cēsere mulier; quoq; sup ea re sen/
tentiā sciscitari: atq; ita cōsilio huiusmodi utendum si ipsæ
quoq; decretū illud cōprobassent: sin min⁹ icolumes illas
& sui iuris dimittendas: neq; ullā oīo uim moriendi asserē

dā eē cēlere. Hac itaq; orōne apud mulieres uulgata ipsæ prius inter se cōuentu peracto Daifanti sniam cōprobarūt illius uirtutē ac prudentiā laudantes: qđ oīum optimæ & ciuitati & eaz; saluti consuluisse. hoc idem quoq; pueros seorsum cōgregatos decreuisse tradūt. His peractis phocenses apud cleonas iampolis ciuitatem thessalis cōgressi illos ingenti pugna superarūt: atq; eius uictoriæ gratiam Dianæ sacra omnium maxima in hodiernū usq; diem faciunt ipsa elasiuolia nuncupantes.

Chia.

Eutonē urbē chios inchoiuisse ob huiusmodi cām traditū est. Nā cū e prima chioz nobilitate adolescēs acceptā uxorē domū: ut moris erat curru traduceret: Ippoelus rex sūma familiaritate spōso cōiūct⁹ una cū cæteris adolescētib⁹ pōpæ celebritatiq; itererat cūq; uino ac iocis icaluisset i currū quo spōsa uehebat isiluit nullā sane uim allaturus: sed ludēdi tanq̃ licētia imoderatius abutēs Tū q̃ aderāt spōsi familiares atq; affines neq; uirgini afferretur cōtumelia metuētes: facto impetu regē obtrūcarūt. post hæc deoz ira uariis pestibus agitati cum ex oraculis finem malorum implorarent: non aliter q̃ ippocli interfectoꝝ occisis placari deos posse responsum accepere. Quo audito ciues fere uniuerſi regem a se interfectū esse conclamarunt rursus igitur omnes ex urbe migrare deus iussit: qui facto assentientes eius coedis fuisse participes facerent: æque enim facinori uidet obnoxius q̃ auxiliū præstat agēti: & q̃ ppetratū facin⁹ q̃si iure factū collaudat. igit̃ qui urbe excedere cogebantur cum & uiribus & multitudine plurimū possent leuconeam occuparunt: quam sibi dudum per uim ablatam per id temporis Eritrensiū ope/

ra & auxilio recuperatā coronenses possidebant: uerū non multo post coronenses iterū auxilio eritrēsiū īplorato q̄ plurimū inter oēs iones uiribus poterant ob recuperādā leuconēā chiis qui eā occupauerāt bellū intulere: quorū uiribus cū obfistere chii nequaquā possent his cōditionib⁹ deditiōē fecere: ut sibi cū chlamyde & singulis tm̄ uestimentis ur̄bē egredi liceret. Quo audito chiorū mulieres grauissime uiros accusabant: q̄ relictis armis nudos sese armatis hostibus credere statuisent. cūq; illi iureiurādo obstrictos non amplius decernēdi compotes esse dicerent: mulieres arma nequaquā esse dimittenda suaserūt: præsertim cū & datæ fidei & salutis suæ rectæ consulere possent: si dicant hostib⁹ hastam pro tunica & clypeū pro chlamyde uiris fortibus esse. Itaq; consiliis uiri assentientes statuta ad profectiōē die armati subito in medios eritrenses prodire: quorū illi audacia perterriti cū egregie institutos atq; oīa paratos cōspicerent: neq; illorū iter demorari nec aduersus eos procedere ausi sunt: bene secum agi putantes si illi cetera omnia relinquentes discederent: ita mulierū praeceptis uiri audaciam edocti salutem sibi suisq; pepererunt: Nec sane minoris uirtutis argumentū posteris temporibus chiæ mulieres praeberūt. Cū enim Philippus demetrii filius chiorū urbe obsessa: ut ad famulos qui intus erant ad defectiōnem cōpelleret edictum barbarum sane atq; omni superbia plenum pracones suos pronuntiare iussisset: quo famulis omnibus quicunq; ad se defecissent libertatē ac matronæ quam sibi quisq; delegisset coniugium daturū pollicebatur: existimans singulos eamq; domini fuerat uxor expetituros. Hoc audito mulieres ira atq; indignatione cōmotæ una cum famulis qui & ipsi grauiter eiusmodi edi-

Et tū tulerant prōptissimā ad tutādā mœnia pcurrerunt la-
pides & omne telorū genus pugnātibus uiris sūmo studio
ministrātes: eosq; adhortationib; atq; opere quoad poterāt
adiuuantes effecere ut irritō incepto philippus tandē obsi-
dione soluta discedere cogeret: cū ex famulis ne unus qui
dē ad eum defecisset.

Argiuæ.

n Eq; uero inter ea quæ cōiter a mulieribus gesta sunt
minore laude atq; admiratione: dignā contentionē
uifum iri censeo qua cōtra cleonē argiuorū regem Telestil-
lidis ductu auspicioq; mulieres arguit certarunt. Eam ue-
ro mulierem poeticæ disciplinæ fuisse peritā memoriæ p-
ditū est. Nanq; parentibus nobilissimis orta cū ualitudine
aduersa laboraret: ab oraculo responsum accepit studiose
musas a se colendas esse si amissam ualitudinem recipere
uellet. Quapropter ipsa deorū præceptis obtemperās om-
ne studium operamq; ad musicos cantus atq; armonias cō-
uertens breui tempore amissam ualitudinem recepit. atq;
ob artis poeticæ disciplinam plurimum apud cæteras mu-
lieres famæ ac laudis est cōsequuta. Postmodum uero cū
cleomenes Spartiatum rex multis argiuorum ciuium in-
terfectis quippe quos septingētos & septuaginta supra sep-
tem milia fuisse quidam affirmant argos ad occupandam
ciuitatem contenderet: tum mulieres in ætatis flore consti-
tutas animus subiit ciuitatis aduersus hostes tutādæ. Itaq;
duce telestillide celeriter armis assumptis subita corona ci-
uitatis mœnia compleuere: Quæ res non parum admira-
tionis hostibus præbuit. Et cleomenē expugnatione sapi9
nequicq; temptata pluribusq; militibus amissis ad extre-
mum retrocedere coegerunt. Alterum uero regem Dema-
raturum ut Socrates inquit cum iam partem ciuitatis quæ

panfilia dicitur occupasset eiecerunt. Ita mulierꝫ consilio atqꝫ uirtute liberata ciuitate mulieres oēs quæ in pugna cecidissent in uia quæ argia dicitur sepeliri decreuerunt. his aut quæ pugnae supfuerāt permissum est: ut Marti simul acrum earꝫ uirtutis monumentū statuerēt. Hanc uero pugnam nōnulli sextodecimo die: alii autem calēdis gestam fuisse tradūt eius mēsis qui nūc quartus apud argiuos habetur: quondā uero postremus numerabatur: quo nostrā ad ætatem sacra quædā apud argiuos celebrantur: in quibus mulieres chlamydem ac uirilē uestē indutæ: uiri autē peplum gestantes & mulieribus uelamentis capita obuoluti uersantur. ut autē interfectoꝝ ciuiū iacturam instaurarent nō seruis ut Herodotus inquit sed accolis qui circa urbem habitabant ut quisqꝫ alios excellere uidebatur in ciues electis se se in matrimoniū sociarunt.

Perfides.

¶ Vum Cyrus aduersus medos atqꝫ eorum regem Astyagem bellū gerens ingenti pugna superatus fuisset: milites effusa fuga urbē repetebant. cūqꝫ iam enauiibus in terrā digressis naues tēpestatibus agitatae ad unū oēs in littore frangerent. Igitꝫ carii qui Criaßam urbē incolabant siue illoꝝ sortem miserati seu uires atqꝫ potentiā ueriti benigne susceptos ut apud se manerēt hortati sunt: & colendoꝝ agroꝝ partē ipsis diuisere. inde cū breui tempore plurimū illos incrementi sumpsisse animaduernerēt omnes in epulis atqꝫ cōuiuio trucidare statuerūt: forte sup hac re cōsultantes illos uirgo quædā casena nomine quæ summo amore Ninfeum adamabat clanculū ut a nemine uideretur delitescens audiuit. cūqꝫ eum quē tantopere deperibat interfectū iri sustinere nō posset: carioꝝ omne cō-

filium Nínfeo patefecit. Igitur postridie cariis ad cœnam Milesios inuitantibus ut est Græcis hominibus cōsuetudo: Nínfeus inquit absq; mulieribus inite conuiuia. cūq; illi mulieres etiā secum ducere hortarentur: Nínfeus conuocatos Milesios & rem omnē ut acta erat admonitos iubet ipsos quidem inermes ad cœnam proficisci: uerū singulos uxori suæ intra uestem occultū gladium tradere: & quēq; iuxta propriam uxorem accumbere. Media igitur cœna iam peracta cariis ut inter eos cōuenerat inuadendi dant signū: quod præmonitos iam antea Græcos minime latuit. Itaq; mulieres patefacto repente sinu gladios protulerunt: quibus arreptis Græci aduersus Barbaros ruentes una strage omnes interfecere. atq; ita regione potiti & urbe quæ illoq; fuerat deiecta alteram sibi condidere ciuitatem: eamq; Criasam appellarunt. Cafena aut Nínfeo in matrimoniū sociata dignum suis meritis honorē retulit: Admirabilem itaq; & omni laude prosequendā mulierū audaciam atq; silentiū fuisse nemo sanæ mentis fateri non potest: cū nulla penitus in tam multis inuenta sit: quæ uel audita patefecerit: uel timore deiecta sit: quo minus oīa ut sibi mandatū fuerat studio semper ageret.

Tirenæ.

q Vum tirenorum quidam lemnum atq; imbrum insulas occupassent: ex Atheniensis agri mulieribus aliquot liberos procrearunt: quos postmodum Athenienses eo quod pro semibarbaris haberentur: & insulis pepulere. Verum hi in Tenarum profecti spatriatis in seruili bello egregiam operā præstiterunt. Ii igitur in ciuitatis partem astiti cōubiorum quoq; iungendorum licentiam meruere: ad magistratus uero atq; con-

filia eosdē admittere haud quāq̄ dignū cēsuērūt, nec mul-
to post apud Lacedæmonios suspicio increbuit eos in ciui-
tate res nouas moliri. Quapp cōprehēsi oēs diligētissime
seruabant: quoad manifestis argumētis cōuicti supplicio
afficerent. inter hæc eorū uxores frequēter ad carcerē ue-
niētes multis precib⁹ custodes orabāt ut salutatū ad uiros
ingredi sibi liceret: quod cū difficulter tandē impetrassent
haud pcul abessent: tāta erat insequētū hostiū celeritas ut
palā cōstaret eodē ipetu uictores uictosq̄ urbē intraturos.
fugientibus itaq̄ mulieres facto agmine extra urbē obuiā
pcedētes ac uestib⁹ ex inferiori pte sublati nudos uteros
ostētātes: quonā ignauissimi ruitis: clamitabāt: an uos la-
tet nō itex uobis huc itrare licere unde semel naturæ lege
egressi estis: his castigationib⁹ accēsi persæ & simul specta-
culi pudore cōmoti mutuo sese accusantes instaurata acie
in hostes impetū fecere: eosq̄ incōpositos adorti nō multo
labore fuderūt fugarūtq̄: Quapp lege apud eos cautum
est ut cū primo persarū rex aliquis urbē ingredit mulieres
quotquot in urbe sūt singulos auri nūmos a rege accipi-
ant: cuius legis auctorē Cyrū fuisse cōstat: iccirco Ochus
persarū rex cū uitiis aliis cū præcipue auaritia præ cæteris
insignis urbē sæpius circūuectus nūq̄ intrare eādē uoluit
mulieres debito sibi ex lege munere defraudās. At Alexā-
der bis eā ciuitatē ingressus totiēs quoq̄ nūmos dari mu-
lierib⁹ iussit prægnātib⁹ duplicē mercedē dari præcipiēs.

Celtæ.

c Eltæ priusq̄ supatis alpib⁹ in Italiā traicerēt: cu-
ius hodie nō paruā incolūt partē seditionibus do-
mesticis agitati eorūq̄ discordiæ pcessere: ut ciuile inter se
bellū confererent. Cūq̄ armati iam utrinq̄ in acie consti-

tissent: mulieres media arma pgressæ multis precibus lacrimisq; illorū animos adeo flexere: ut amissa discordia in pacē ac beniuolentiā reuersi ad pprias domos omnes discederent: ex quo nata apud eos cōsuetudo posteris etiam tēporibus mansit: ut quotiens de bello sit eis aut pace cōsultandū mulieres quoq; eiusmodi cōsultationibus adhibeantur. Præterea si qua aduersus socios inciderit cōtrouersia ex mulierū sententia eadē cōponere soliti sunt. Itaq; inter cōditiones quas cū Hannibale pepigerūt: hoc etiam scriptū atq; his fere uersibus reperitur si quis celtarū iniuria se a Carthaginensiuū aliquo affectū quereretur eius rei Carthaginensiuū magistratus aut impatores qui in Hispania fuerint iudices sunt: sin Carthaginensiuū quisquā ab ullō celtarum iniusti quippiam passus fuerit: celtarū mulieres de ea re iudiciū faciunto.

Milesiæ.

Milesii cū ppter finium angustias annonæ penuria laborarent: Nifeum quendā egregia forma adulescentē deducendæ coloniæ principem constituere. Cūq; illos cōsultū oraculū nouas terras nauibus quærere iuberet: atq; ubicūq; uectores amisissent cōsistere: forte accidit ut ad cariæ littora appulsis atq; ad uiros admissæ illos hortari cœperūt: ut repente secū uestibus permutatis mulieriq; habitu induti uelatis ut earū mos est capitibus e carcere se priperent: quarū monitis cum uiri obtemperassent ipsæ quidē in carcere substiterūt asperrima quæq; ac difficillima subire paratæ. Custodes autē habitus simulatiōe decepti uiros adire incolumes permiserūt. Qui egressi taightam repētino tumultu occuparūt: inde seruos ad libertatē uocantes seditionē excitare nitebantur. Quo timore

solliciti spartiatæ missio ad eos caduceatore pepigerunt ut
uoribus fortunisq; suis oibus nauibus præterea atq; pecu
niis acceptis e regione discederent: utq; nouis sedibus no
uaq; ciuitate potiti Lacedæmonioꝝ coloni atq; affines ap
pellarent: His acceptis cōditionibus cū Polū & Cratidā
Lacedæmonios fratres pfectionis duces accepissent: pleri
q; in medos sedes cōstituere: cæteri uero Polū ducē sequu
ti & oraculi fidē experiri cupientes certā petierunt: hoc a
diis respōsum acceperāt: ut ubicūq; deā ancorā amississent
ibi erroribus sine iposito cōsisterēt. Igit̃ ad cherfonessum
quæ in creta ē appulsi relictis in littore nauibus cōstitērāt
ueꝝ nocturno ac repentino tumultu pterrīti sese in naues
recepērūt: atq; ob fugiēdi celeritatē attoniti Dianæ simu
lacrū in littore dimisere. Hoc sane antiquissimū apud eos
pmanerat: quippe qđ ex lēno usq; sublatū assidue secū in
oīa loca detulerat. hoc itaq; inter nauigandū requirētes in
littore derelictū fuisse pceperunt. Et Polus eoꝝ dux uno
unco suæ nauis ancorā diminutam aiaduertit. Nā cū locis
petrosis adhæsisset eaq; uiolentius postmodū traheretur a
reliqua uncus auulsus nautas latuerat: tum Polus oraculo
rū dicta iam sequutā fidem satis intelligens conuertēti
cursum signū proposuit, & regione occupata cū plurimis
proeliis locoꝝ habitatores superasset: lyctū urbē sibi dele
git habitandā finitimis aliquot ciuitatibus uectigalia sibi
præbere coactis: & nūc ēt atheniensīū sese cognatos dicti
tantes q; materni generis ab iisdē ducant originem spar
tīatum se colonos esse proficiscuntur.

Liciæ

q̃ Vod aut̃ in licia cōtigisse ferunt q̃q; fabulæ similis
q̃ ueri esse uideat̃ multoꝝ tamē & sermonibus & in

unum consentiente fama celebratum esse constat. Amiso/
darus enim qui & Isaras dictus est a zelia liciorum colo/
nia ueniens pyratarum non exiguam multitudinem secū
deduxit: cui Chimarrus præerat uir quidem bellicæ artis
peritissimus: cæterū imani quadam præditus crudelitate
hunc nauis uehebat cuius prora leonē puppis uero draco
nem gestabat insigne: multisq; cladibus licios uexans ef/
fecerat ut neq; nauigare tuto nec maritimas ciuitates inco/
lere posset: hūc fugientē aliqñ bellorophon pegaseo, i. ci/
tissima quadā ut arbitror naui assequutus interemit: idēq;
cū aggressas liciam Amazonas pepulisset nullo tantis me/
ritis premio accepto iuriis ēt a rege affectus fuerat. Qui
bus rebus indignatione percitus Bellorophon ad maris lit/
tus accedens neptunum rogauit ut oram illam infructuo/
sam atq; ad serendum inutilem redderet. Peractisq; preci/
bus obuersa ad littus facie discedebant: cum subito mare
tumescens uniuersa obruere coepit: spectaculūq; erat hor/
rendum tam uaste sese attollentes & bellorophontem se/
quentes fluctus intueri: ut omnia circum loca iam occu/
parent. Igitur delecti e liciorum primatibus uiri belloro/
phontem adeuntes rogabant ut tantis malis finem im/
poneret: qui cum diu multumq; precati nihil profice/
rent: mulieres sublatis ab inferiori parte uestibus Bello/
rophonti obuiā processere: cumq; ille pudore commotus
conuersa rursus ad littus facie pergeret undas quoq; in so/
litum locū refluere cepisse cōmemorant. Verum aliqui hu/
iusmodi fabulam interpretantes non imprecationibus il/
lum tradunt maritimas aquas super induxisse. Sed cum
ager totius liciæ feracissimus in humili depressoq; loco si/
tus esset, Bellorophontē aggere qui mare destinebat rescis/

so aditū aquis maritimis patefecisse tradunt: cui malo fi-
nem ab bellorophonte petētes uiri cū nihil p̄ficerent mu-
lieres illi circūfusæ pudore quodā deuictū finem iracun-
diā ponere coegerint. Sunt qui appellatā chimerā montē
quēdam fuisse tradant horrēdos sonitus atq; incēdia emit-
tere consuetū qbus finitimis ager infestus neq; arbores nu-
trire neq; fruges proferre poterat. uerū bellorophontis pru-
dentia qui monitis paret quæ plenissima erat rescindi ius-
sit fragores fuisse cōpositos magnūq; malis remediū alla-
tis. uerū cū sibi debitas gr̄as minime referri aīaduenteret:
īdignatione pcitus ingratos hoīes ulcisci parabat. sed mu-
lierum precibus uictus ab incepto destitit. Quā uero non
sis in quarto herculeorū libro cām refert haud quāq; esse fa-
bulosa uidet̄ aprū. n. īmensæ magnitudinis xāthiorū fines
īuasisse tradit qui fruges fructusq; circūquaq; destruens a
bellorophonte occisus fuit. Cūq; nihil gr̄æ pro tanto labo-
re meruisset: ultionē a neptuno aduersus ingratos postula-
uit. Quapp̄ falsum quēdā humorē passim per eorū agros
scaturisse ut oīa quæ in agris nascebantur illo humore cor-
rupta deficerent: nec prius tanti mali finē affuisse q̄ precā-
tiū mulierū pudore uictus bellorofon neptunū ut xanthus
tādē ignosceret exoraret. Quāobrem lege apud xāthios cau-
tū ē ut a matribus nō a patribus filii generis nomē sortiāt̄

Saguntinæ.

r Omanis iā bellū inferre meditatus Hānibal prius q̄
copias ī italiā traiceret: in hispania bellū gerēs ur-
bē hispaniæ opulentissimū saguntū obsedit: ac primo qui-
dem ciues obsidione perterriti & sese imperata facturos
polliciti argenti trecenta talēta & totidem obsides dare pe-
pigerunt. quibus acceptis conditionibus Hannibal cum

soluisset obsidionē: Saguntini pœnitentia ducti nihil eorū
quæ pepigerant præstitere. rursus igit̃ ad obsidionē cōuer
sus Hānibal & diripiendā militibus urbē pollicitus eos ad
pugnandū hortabatur: qui sūmis uirib⁹ inīto certamine op
pressos malis undiq; barbaros tandē ut sese cōditionibus
huiusmodi dederēt ppulere ut liberis hoīb⁹ cū singulis tā
tū uestimētis ex urbe migrare liceret. mulieres igit̃ id qđ
tādē euenit fore suspicatae ut. s. hostes diligentius uiros ne
quis occultū telū efferret intuētes se ipsas egrediētes negli
gerent atq; intactas abire pmitterēt: gladiis intra sinus oc
cultatis ex urbe digressæ sunt. cūq; oēs iam ciues urbem
exissent Hānibal equitū massiliensiu turmā ad portā ciui
tatis in statione collocauit: cæteris incōposito ad urbē dir
ripiendā intrare pmissis: cūq; multi ut in talibus fieri solet
multa undiq; asportarent nō se ultra cōtinere massilienses
potuerunt: sed portæ statione dimissa indignantes ad præ
dandū discessere. Interea mulieres clamore sublato: quum
gladios quos gestabāt uiris tradidissent simul cū illis īpe
tū in hostes fecerunt: ferturq; earū unā ex Hanonis cuius
dam manib⁹ dirreptam hastam in eum ipsum uulnerā
dū conuertisse. uerum quia thorace indutus erat occidere
minime ualuit. At uiri multis hostibus interfectis reliquis
uero qui obuiā uenerant in fugā uersis una cum mulieri
bus sese ex urbe incolumes recepere: qđ postq̃ est Hanni
bali renuntiatum: equites repente qui persequerētur dimi
sit. cūq; ex ipsis aliquot adduxissent captiuos ultimo sup
plicio affici iussit. uerum maxima pars in proximos mon
tes dilapsa hostiles manus effugerunt. qui paulo post mis
so ad Hannibalem caduceatore ueniam atq; in urbem re
ditum ab eodem impetrarunt.

Milesia.

m Ilesias quāq; uirgines admirabilis morbus & ima /
 nis qdā furor inuasit: cuius neq; cā ulla neq; reme /
 dium poterat inueniri: uerū fanaticā quandā cōtagionē ab /
 aere diffusam arbitrabant: qui illarū mentes ad insaniā cō /
 uertens repentinæ mortis cupiditate correptas: ut se ipsas /
 strangularent efficiebat. Itaq; permultæ eo mortis genere /
 perierunt: neq; uero parentū lacrimæ neq; amicorū moni /
 tus ac suasiones aliquod huic malo remediū asserre pote /
 rant: tantaq; erat furoris immanitas ut omnē custodientiū /
 diligentia superaret: ut nō humano cōsilio sed mali cuius /
 dam dæmonis impulsu accidere uideret. Itaq; nō iam ho /
 minū ingeniis: sed deorū quærendum remediū oēs asserē /
 bant, nec ullus tamē antea tanti mali finis inuentus est q̄ /
 spectatæ quidā prudentiæ uir ad populum rogatione per /
 lata decreuit ut uirginū quæ sibi ipsis mortē cōscissent per /
 mediū forū nuda cadauera efferrentur: eas res non modo /
 uirginū furorem cōpressit: uerū etiā sedauit atq; extinxit: /
 magnū pfecto uirtutis atq; ingenuitatis argumētū tantū /
 apud illarū animos ignominia metū ualuisse: ut quas illa /
 quæ grauissima humanorū malorū existimabatur mors & /
 dolor ab instituto nō auerterāt oblata turpitudinis species /
 ita cōmouerint: ut ignominia prpeti nullo modo possent /
 satis q̄ post mortē etiam subituras esse intuebantur.

Chia.

m Os quōdā apud Chiorū uirgines fuerat ut sacrorū /
 statutis diebus in unū oēs coactæ: p aliquot dies /
 una uersarent: quas earū amatores facto etiā agmine seque /
 bantur: ut eas ludētes inter se ac saltātes cōspicerēt: noctu /
 aut eodē agmine singulas domos ingrediētes parentibus

10

fratribusq; mutuo quæcūq; factu opus esset administra-
bant: eueniebat aut plerūq; ut eandē plures simul amarēt
adolescētes amore aut tam sancto atq; modesto: ut cū pri-
mū uirgo despōsata esset repēte oēs ab eius amore deliste-
rent: in quo illud uel maximū tēperantiæ muliebris argu-
mentū cōspici pōt: q; neq; adulteriū neq; illegitimū ullum
concubitū apud eos accidisse memoriæ proditum est.

Phocenses.

E Vm Phocensiū tyrāni delphos occupassent The-
bani aduersus eosdē bellum quod sacrū appella-
runt suscepere. Interea Bacchi sacerdotes quas illi thiades
uocant furore correpte: ut eaz; moris est huc atq; illuc sine
discrimine errātes uagabant: forte accidit ut nocte quadā
in ciuitatē Amfissā imprudētes deuenirēt: cūq; adhuc fu-
rore percitæ haud quāq; mentis cōpotes essent pgressæ in
for; corporibus humi stratis dormitantes p̄cubuerē: uerū
Amfissæ mulieres ueritæ ne thiades uiolarentur a militi-
bus tyrānoz qui frequentes in ea urbe uersabantur: quod
esset ea ciuitas scēdere phocēsibus iuncta facto agmine in
for; decurrentes sopitas thiades tacite circūstetere: nec eas
tamē a somno excitarūt: At postq̄ illæ sponte sua expere-
ctæ sunt aliæ alias domū deducētes quæ reficiendis cor-
poribus opus erāt liberalissime præbuerūt. inde a uiris li-
centia impetrata thiadas usq; ad montes prosequutæ sunt:
unde tutus iam reditus illis patebat in patriam.

Valeria Cleria: & Lucretia.

E Arquinū superbū qui a Romulo septimus apud
Romanos regnauit Lucretiæ uirtus eidēq; illata
cōtumelia ex urbe pepulerūt. Hanc uiro in primis nobili
quiq; reges cōiunctione sanguinis attingebat nuptā: unus

e Tarquini filiis ad eā ueniēs uiciauit: quæ cognatis ami/
cisq; oībus cōuocatis rem oēm quo gesta fuerat ordine cū
enarrasset: repente sese in eorū cōspectu iugulauit. Hac de
causa expulsus urbe Targniis multis aduersus Romanos
hostib⁹ cōcitatis: tandē Porsennā etruscorū regē bellū ad/
uersus eosdē suscipe cōpulit: qui magnis copiis Romanos
fines ingressus ciuitatē obsedit. Cūq; bello simul & fame
laborantes Romani: Porsennā haud minus iusticia & hu/
manitate q̄ belli artibus ualere cōperissent: illum inter se
Tarquinūq; cōtrouersiaē disceptatorē elegerūt: liberā sibi
de hac re iudicandi licentiā permittentes. uerū Tarquinius
haud quāq; cōditionibus huiusmodi assentiēs minime ui/
sum in ferenda snia dictitabat: qui parū fidus in bello so/
cius extitisset. Itaq; Targno dimisso Porsenna cū Roma/
nis amicitia inire summo studio contendit. Igitur agro quē
ex etruscis Romani occupauerant: & captiuis oībus rece/
ptis uiginti præterea acceptis obsidib⁹ decē uidelicet ma/
ribus adolescētibus ac uirginibus totidē obsidionē soluit.
Forte inter uirgines quæ pro obsidibus datæ sunt Valeria
Publicolæ cōsulis filia extitit. Interea cū nōdum rebus ad
integrū cōpositis circa Romā Porsenna etiā uersaret: uir/
gines quas pro obsidibus in castra deductas antea memo/
rauimus tāq; sese loturæ parūper ab exercitu secedentes ad
tyberim deuenere: ibi unius Cleriæ noīe adhortationibus
impulsæ paulatim fluuiū ingrediētes obuolutis ad capita
uestibus & gurgitū pfunditatē deterritæ: mutuoq; sese ut
poterāt subleuātes uix tandē magno labore fluuiū trāsmi/
sere. Sunt qui Cleriā equo transuectam cohortatione pa/
riter: atq; auxilio nantes alias adiuuisse tradunt. eiusq; rei
quod paulo infra narrabimus utuntur argumento. Cum. n.

Romani trāsuectas illas incolumes uehementius admira-
rentur: sicut illarū uirtutē audaciamq; laudandā censebāt:
ita in seruāda fide ab uno rege uinci minime cōuenire ar-
bitrabant. Igit̃ datis ducibus puellas uex ad Porfennā de-
duci curauerūt: redeūtibus uero Targniis ad fluminis trā-
sitū locatis insidiis parū qn illas caperet abfuit. Ex eo tu-
multu Valeria Publicolæ cōsulis filia cū tribus familiari-
bus in Porfennæ castra cōfugit. reliquas uero Porfennæ fi-
lius Arruns cū equitatu auxiliū ferens e manibus hostiū
liberauit. Cūq; oēs in cōspectū regis deductæ fuissent ad-
miratus eorū audaciā Porfenna: quānā ex ipsis migratio-
nis auctor fuisset percontabat̃. tum cæteræ timore pcul-
sæ tacite in Cleriā oculos coniecerunt mali aliqd illi a rege
impendere metuētes. uerū ipsa nihil oīno deiecta se ipsam
exitisse p̃fessa est. At Porfenna eius uirtute cōmotus egre-
gie faleris instructū equū Cleriæ dari iussit: cæteras quo-
q; uirgines benigne alloquutus omnes Romā ad parētes
redire permisit. ex hoc pleriq; arguunt Cleriā equo ue-
ctam fluuiū transmisisse. quidam uero nō ea de causa do-
natam equo Cleriā autumant: sed uirginis fortitudinem
atq; audaciam admiratū regem eo munere dignam exi-
stimasse: quod maxime uirū strenuū bellicosumq; dece-
ret positū certe huius facinoris monumentū uirginis ha-
bitu statua equestris in uia quæ sacra nūcupatur: quā ali-
qui Cleriæ: aliqui Valeriæ nomine dicatam asserunt.

Micca & Megistona.

a Ristotimus elienfiū tyrānidæ occupata uiribus
fretus Antigoni regis principatū tenebat: atq; in
temperāter potētia abutēs nouis quotidie iniuriis miseros
uexabat ciues: cum esset & suapte natura ferus atq; imma-

nis: tum barbarorū hominū consiliis uteretur: quibus totius regni administrationē & corporis insup custodiā cōmiserat: unū tñ egregie prae cæteris memorat crudelitatis exemplū aduersus Philodemū perpetrātū. is filiā habuit & moribus & forma præstantem noīe Miccā: quā Lucius qdā tyrāni satelles adamauit: si id amorē potius & nō effe ratā immanēq; libidinem oporteat appellare. Igitur misso nuntio uirginem statuto tēpore ad se uenire iubet: idemq; parētes necessitate cōpulsī uirginē ut faceret hortabant. uerū ipsa ut erat natura prudens tū ingenue liberaliterq; æducata paternis genib⁹ aduoluta rogabat ne se ī turpil/ simū flagitiū pficisci pateret: utq; mortuā potiusq; amissa uirginitate turpiter iauentutē aspicere uellet. longior itaq; mora cū traheret: libidine simul atq; ebrietate furēs Lu/ cius ipse domū uirginis pficiscitur: eāq; paternis genibus appposito capite hærentē offendens se statim ut sequeretur minitabundus imperabat: qđ illa cum facere cunctaretur laceratis uestibus Lucius nudatā grauissimis plagis ceci/ dit: quæ tā forti animo dolorē perferebat: ut ne gemitum quidē ad plagas ullū omnino ederet. At parētes tā acerbo spectaculo grauiter cōmoti flentesq; postq; nihil orando se proficere animaduenterunt hominū deorūq; auxiliū cla/ moribus implorantes indignis se contumeliis affici quæ/ rebantur: tunc ira uinoq; percitus barbarus uirginē ut for te in paterno sinu posito capite cōstiterat iugulauit: Nihil tamē est imanitate tā atroci permotus tyrannus: sed in ci/ ues qui admissum facinus crimanabantur sæuior effectus eorū aliquot morte plurimos uero exilio dānauit: e quibus o Stoginta forte in ætholiā cōfugerūt: q cū summis preci/ bus tyrānū rogarēt ut uxores paruolq; natos ad se pficisci

permitteret nihil ab eo penitus ipetrare potuerunt: uerum
ipse nō ita multo post palā nuntiari per præconē iubet li/
cere mulieribus exulū cū filiis omniq; ornatu ac supelle/
ctile ad uiros pficisci: id omnes quarū uiri exulabant læ/
to animo mulieres exceperūt: quas ad sexcentas fuisse me/
morix proditū est: quo maior illis proficiscendi spes esset
omnes die statuta proficisci iubet: ea igit postq̄ aduenit:
cunctæ ad ciuitatis portā qua exeundū erat cōuenere quæ
secū delaturæ erant sūmo studio comparabant: & paruos
filios aliæ instant gestantes aliæ curribus ipositos trahen/
tes cæterarū aduentū præstolabantur. Iāq; omnibus quæ
ad profectionem opus erant constitutis procedere agmen
inceperat cum repente missi a tyranno satellites anteq̄ ag/
men assequerentur magno clamore consistere mulieres:
nec ulterius quicq; progredi iubent: inde cum ad eas per/
uentū esset: retrocedere omnes præcipiūt: arreptisq; quos
illæ parauerant curribus eosq; mediū peragmen agitan/
tes: nec manere tuto nec regredi patiebantur: quod uero
acerbissimum erat tantis angustiiis pressæ mulieres peri/
clitantibus aut morientibus filiis auxilium ferre non po/
terant: multi enim cum e curribus cecidissent rotarū im/
pulsu conterebantur: cæteros uero simul cum matribus
satellites non secus atq; ouium gregem in unum globum
stipatas fustibus lorisque cædentes gradum properare co/
gebant: quoad omnes in carcerem deductas intrusere: res
uero earum omnes ad tyrannum delatæ sunt. Tam scele/
stum facinus cum grauius Elienses perferrent Diony/
sio sacratæ mulieres quas illi sexdecim uocant sacerdo/
tii ornatibus insignes ac dei sacra manibus gestantes ad
Aristotimum qui tum in foro obuersabatur deuenere:

quarū reuerentiā permoti satellites q̄ tyrānū circūstabant
retrocedētes aditū illis ad tyrānū patefecere. Veniētes pri
mo tyrānus & manibus sacra prætendentes cōspicatus cū
silentio audiuit. Sed postq̄ pro captis mulieribus depræca
turas aduenisse cognouit: ueluti quodam furore correptus
magno clamore satellites q̄ eas ad se uenire permiserat ob
iurgauit: eas uero militū concursu detrusas partim ēt uer
beribus cæsas q̄ primū e foro depelli præcepit: & earū sin
gulas duob⁹ mulctauit talentis. His tam atrociter gestis
Hellanicus q̄q̄ propemodū senio confectus ulciscendi ty
ranni negociū in ciuitate suscepit is pp̄ ætatis ibecillitatē
& duorū filiorū interitū minime apud tyrannū suspectus
habebatur. Inter eos ciues quos in ætholia fugisse memo
raui⁹ coactis q̄bus poterant copiis agri partē quādā ur
bi finitimā occuparunt: ubi & tuto cōsistere & ciuitati bel
lū itidem cōmodissime inferre poterat. eo multi ex elide ci
ues quotidie cōfluētes iam fere iusti exercitus speciem cō
fecerant. His rebus percussus tyrannus ad mulieres quas
in carcere clausas ante diximus proficiscitur: utq̄ erat in
genio ferox minis potius metuq̄ q̄ gratia aut precibus cū
his agendum arbitratus iubet eas nuntios cum litteris ad
uiros mittere: eosq̄ ut ab obsidione desistant rogare: alio
quin se paruos natos in eorum conspectu prius ipsas dein
de omnes uerberibus cæsas interfecturum minitatur. Ad
hæc silentium tenentibus mulieribus cum tyrannus acri
ter instaret ut quidnā facturæ essent responderent: uerbū
quidem nullum proferre audebant: uerum tacitæ sese mu
tuo cōspicientes nihil se illius minis terreri significabant.
Tum Megistona Timoleontis uxor quæ cum uiri nobili
tate tum etiam propria uirtute princeps inter mulieres ha

bebatur: & ipsa uenienti tyranno assurgere dedignata est:
ceteras etiā assurgere prohibuerat. Hæc igitur ut erat humi
sedēs talibus uerbis ad tyrāni dicta rēdit. Siquid in te ui/
rilis prudentiæ aut cōsiliū resideret nō utiq; mulieres iube/
res: quæ factō opus essent suis uiris præscribere: sed nos
ad ipsos tanq̃ ad dominos nostros permisisses proficisci: q̃
melioribus utens & sermonibus & cōsiliis quā quibus nos
paulo ante delusas fraudasti: quod si nunc omni spe desti/
tutus ipsos quoq; uerbis deludere per nos arbitraris uehe/
mēter erras: neq; nos iteq; abste decipi sustinebimus: neq;
ipsos tam dementes fore arbitreris uelimus ut dum infan/
tium aut uxorū uitæ cōsulunt: libertatē patriæ neglectam
patiantur. Neq; n. tantū iplis affert mali si nos ac paruos
liberos amittant: quippe quos ne nunc quidē habere pos/
sunt quantū assequentur boni si tuis crudelitatibus ciues
suos ac patriā liberauerint. Talia adhuc loquente Megi/
stona non ultra compos iracundiæ tyrānus paruū eius fi/
lium quasi mox illum interfecturus in cōspectum deduci
iubet: quē cum ministri inter ceteros ludentē requirerēt:
mater ipsum noīe cōpellās huc ad me inquit accede nate:
ut antea uitæ finē sortiāris q̃ læuissimæ tyrānidis experiē/
tiam aut ullū oīno sensum per ætatē possis accipere: mihi. n.
lōge grauius est te præter cōditiōis tuæ dignitatē seruientē
q̃ mortuū intueri: Cū talia cōstanter atq; intrepide Megi/
stona loqueret iracūdia furens tyrānus districto gladio in
ipsam ferebat. uerū e familiaribus quidā nomine Chilon
obuiā ueniens tam atrox facinus ipsum ppetrare prohibuit.
Hic sane amicitia erga tyrānū simulans una cū ceteris fa/
miliaribus apud eū uersabat: sed extremo odio in eū affe/
ctus unus erat ex eorum numero qui Hellenico principe

aduersus tyrānū cōiurauerāt. is igit̃ ruētē Aristotimū cō/
prehēdens turpe degenerisq; animi esse dicebat: minimeq;
uirū principē decere muliebri sanguine manus cōmacula
re: his admonitiōib9 uix mēti reddit9 Aristotimis relictis
mulieribus illinc discessit. Neq; ita multo post prodigiū
accidisse huiusmodi fertur. nam dum Aristotimo cū uxore
in thalamo quiescente famuli cœnam prępararēt repē/
te sublimē aquilam supra tyranni domū uolitantē cōspe/
xere: quę paulatim declinās magnum lapidē quasi dedi/
ta opera dimisit in eam tecti partem: quę thalamo in quo
tyrānū cū uxore quiescere diximus supposita erat: indeq;
magno strepitu & clangore sublata ex aspicientiū oculis
sele pripuit. clamore igitur eorū qui auem uiderant exci/
tatus Aristotimus: auditaq; re perterritus uatem quo plu/
rimū utebatur ad se uocare iubet. quidq; hoc augurio por/
tendi arbitret̃ aio nō mediocriter prurbarus sciscitabatur.
At uates bono ipsum aio esse cohortatus hoc signo por/
tendi dixit ipsum ioui curę esse: atq; auxiliū in oib9 prę/
staturū. Et hęc quidē tyrāno respondit: uerę ciuib9 quos
sibi fidos atq; amicos exptus erat magnū periculū inquit
& quātū antea nunq̃ tyranni capiti iminere. Igitur qui cū
Hellanico cōiurauerant nō ultra cunctandū esse arbitra/
ti postridie tyrannum inuadere statuerunt. Nocte autem
quę destinatā facinori diē pręcessit dormienti Hellanico
uisum est alterū ex his quos supra occisos memorauimus
filiū supra dormientis caput adstare: ac magna uoce obte/
stari quid pater dormis: an te crastina die ignoras totius
ciuitatis imperatorē fore? hoc uisu cōfirmatus Hellanicus
primo mane socios ad perpetrandum negocium adhorta/
tur. At uero Aristotimus cum nuntium accepisset: craterū

magnis copiis auxilium sibi ferentem aduentare: iamq; in
olympia cum exercitu consedisse: eo usq; fiducia processer
ferat ut in forū sine custodibus cū chilone p̄dire sit ausus.
Igitur agēdæ rei occasionē oblatā cōspicatus Hellanicus
signum qđ dare coniuratis statuerat nō dedit: sed manus
ad cælū tollens clara uoce qđ cūctamini inquit o uiri pul
cherrimū spectaculū in medio uostræ ciuitatis edere: tunc
primus Chilon districto gladio unū ex his q; tyrānū comi
tabant occidit. Thrasibulus uero Lāpedusq; cū p̄perato
gradu tyrannū peterēt: ipse illorū impetū fugiens in p̄xi
mā iouis ædē sese recepit: ibiq; a p̄sequentibus confossus
occubuit. Coniurati post hæc cadauere ī medio foro p̄tra
cto ciues ad libertatē cōuocabāt. Cūq; frequētes undiq; cō
uenirent pauci tñ præuenere mulieres potuerūt: quæ sta
tim ad primū nuntiū excitatæ sūmo clamore gaudioq; de
currentes in forū uiris qui illic aderant cōgratulabantur.
Interea cū frequens turba in tyranni regia prorumperet:
uxor eius una cum duabus filiis thalamū ingressa: obse
tisq; foribus sese inserto circa collū laqueo peremit. Erant
ut antea dixim⁹ tyrāno duæ filix insignes forma atq; æta
te iā nubile: has e thalamo in quē confugerant per uim
detractas quidā ut uitiatas occiderent deducebant. his for
te obuiam facta cū mulierum turba Megistona: perin
digna illos ac nefaria moliri exclamat: si popularē uitam
agere uelle p̄fitentes ea tñ facere aggrediant quæ uix etiā
tyrannorū fauissimī facere auderent. ad huius uocē cum
omnes propter mulieris reuerentiā sustitissent: optimum
illi consiliū uisum est ex eorū manibus puellas eripere: iisq;
se ipsas interrimēdi facere potestātē. Reductis igit in tha
lamū præcepit ut quo eis magis placeret moriēdi genere

optato se se perimerent? tūc earū quæ natu maior erat zonā
qua cincta erat dissoluēs laqueū quo se perimeret innecte
bat: & germanā hortabat: ut quæ se facientē uidisset eadē
ipsa quoq; pageret. utq; humile quicq; aut eorū genere in/
dignū facere cauere. Tum iunior zonā manibus appre/
hendens orabat ut sibi priorē moriendi locū cōcederet. ad
hæc illa neq; aliquid oīno inquit dum uiuere licuit nega/
tura tibi soror fuerā: & nunc quādo ita uis extremā hanc
ex me gratiam accipe. Ego aut quādo tibi ita placet super
uiuā: & quod mihi ipsa morte grauius est carissima soror
& prius morientē intuebor. hæc dicens zonam sorori tra/
dens admonebat ut nodū spinæ proprius admoueret quo
citius faciliusq; suffocaretur. inde ubi illam iam expirasse
animaduertit solutū cadauer quoad poterat uestibus cir/
cūtexit: Tunc ad Megistonam cōuersa rogabat ne se post
mortē turpiter nudatā iacere pateretur: atq; his dictis eodē
innexa laqueo uitā finiuit. Ita neminē tam inhumanū atq;
infensum tyrāno fuisse arbitror: qui tali uirginū ingenio
tantaq; animi ingenuitate nō flecteretur. uerum hæctenus
cum pene innumera alia supersint cōmuni plurium mu/
lierum gesta consilio dixisse sufficiat. Deinceps singularū
uirtutes sparsum ut quāq; sors obtulerit p̄scribemus mini/
me opus esse arbitantes in hac historia tēporū ordinē ra/
tionem ue seruare. Pieria.

X Ionibus q milerū habitabāt nōnulli aduersus
Nilei filios facta seditōe in miūtē discessere. ibiq;
sedib; cōstitutis habitabāt. uerū crebris milesiorū
incurſionibus agitati. continenter aduersus illos pugnare
cogebantur. Sed cum ex eadē ciuitate essent utriq; oriun/
di: & seditionis t̄m gratia facte aduersus ipsos milesii pu/
21

gnarent nō extremis odiis inter se dissidere statis cōstabat
quippe confestis quibusdam sacratisq; diebus mulieres ex
miunte miletū proficisci paterentur. Erat inter eos qui in
miunte habitabāt uir & diuitiis & nobilitate excellens no
mine Pithus: is uxorē Iapigiam filiā uero Pieriā habebat:
quæ cū tempus aduenisset quo Dianæ sacra peragebant
miletū ut sacris interessent proficiscuntur. Ibi Frigius ex
Nilei filiis maior natu uehementi Pieriæ amore correptus
interrogauit quidnam illi gratissimū a se præstari posset:
quæ id sibi longe omniū gratissimū fore respondit si det
operam ut q̄sæpissime multisq; lociis comitata miletū sibi
uenire liceat: quo dicto facile Frigius animaduertit: ami
ciciam pacemq; ab illa exposci. Itaq; conuocatis in unum
ciuibus pacē cum his qui in miunte habitabant compo
suit. Ex hoc magnum apud utrāq; partem Pieriæ nomen
habitum est: magnoq; ab omniibus honore beniuolentiaq;
colebatur: ut etiā uulgo inter mulieres optaretur. quod in
hūc etiā diē pmāsit: ut sic se amari uelle dicāt sicut Pieria
Frigius adamauit. Policreta.

b Ellum iter naxi habitatores ac milesios ob Ipsi
creontis uxorē neeram ita exortū esse perhibet:
cum promodontē ex naxo oriundum Ipsicreon
tis aut uiri sui hospitem adamaret: clanculum illi cum in
uiri domo uersaretur se cōmiscuit: post hæc amore ardens
& uiri iracundiam formidans una cū promedonte in na
xum abiit: ibiq; se uestæ addixit obsequio: hanc igit a ui
ro sæpius repetitam: cū reddere promedontis gratia naxii
recusarent: & religionis occasionē iniuriæ prætenderent:
repēte bellum inter utrosq; est excitatū: Cūq; ionum plu
rimi sese milesiis socios addidissent: cum præcipue eritrei

egregie operam nauarunt: ita multis utrinque acceptis atque
illatis calamitatibus bellum iam diutius protractum: unius
tandem mulieris opera finem accepit: quod mulieris itidem
peruersitate fuerat institutum. Diognitus erithreorum impe-
rator cum uallo munitionibusque naxiorum urbem clausisset:
ad populandos agros conuersus ingentem omnifariam re-
rum generis praedam abegit: inter quae mulieres liberae:
uirginesque complures extiterint: ex iis unam ipse ante alias
forma praestantem nomine Policretam sibi delegit: eiusque
amore incensus non quasi captiuam seruam sed ueluti legi-
timam uxorem tenebat domi. Interea cum solenis sacrorum
dies milesiis aduenisset: militibus ducibusque quod nihil pe-
nitus hostem timerent in uenerem potumque profusis: Po-
licreta Diognitum rogauit: an sibi per eum liceret sacrorum
libaminum partem ad fratres mittere: qui in ciuitate ob-
sidebantur: cumque id sibi permisisset Diognitus ipsa plum-
beam laminam placentae insertam una cum aliis quibus-
dam cibariis seruo ad fratres tradidit deferendam: ac simul
nuntiare iubet ut soli iis quae a se missa essent uescerentur:
ii cum inter edendum plumbeam laminam offendissent:
quae in ea conscripta erant perlegerunt: monebat autem ipsos
Policreta: ut proxima nocte totis uiribus hostes adoriren-
tur haud dubie uictoria potituri: quod omnes diurna crapu-
la uinoque confecti negligenter incompositeque iacerent: ea
cum Policretae fratres animaduertissent rem omnem ad im-
peratores quam primum deferunt: qui illorum adhortationibus
compulsi eductis ex urbe copiis hostium castra inuadentes
multisque interfectis nullo labore ipsa coeperunt: inde ad per-
quirendos Diognitum Policretamque sunt conuersi: quae suos
ciues pro illius salute deprecata ut incolumis abire lice-

ret impetrauit. ipsa uero cum fratribus in urbem reuertebatur: cui ciues uniuersi obuiam prodeuntes gratulabantur: eiusque uirtutem ac prudentiam admirantes summis laudibus efferebant. uerum ipsa tantæ lætitiæ magnitudinem non sustinens in omnium conspectu ad ciuitatis portam repente expirauit: ubi etiam sepulchrum illi publico sumptu est constitutum est: quod fascinationis sepulchrum nuncupatur: quod tanquam inuidi cuiuspiam fascinatione cōcessis honoribus Policreta prohibita fuerit. Atque hæc ita ut enarrata sunt gesta fuisse naxiorum quidam scriptores tradiderunt. uerum Aristoteles non captam a Diognito Policretam: sed cum illam forte uidisset ingenti amore correptum scribit ultro se omnia facturum esse pollicitum: si ad eum Policreta accedere uellet: cuius ipsa petitionibus ita se assensum ire dixit si sibi unum duntaxat concederet: atque id iureiurando præstito se facturum confirmaret: quæ omnia ut petebantur futura cum spondidisset Diognitus ipsa delium liberum sibi dari postulauit: Sic enim ager urbi adiacens uocabatur in quo hostes castra collocauerant: aliter se nullis conditionibus unquam ad eum uenturam. Tum Diognitus & amore ardens & iuramenti insuper religione adstrictus motis ex eo loco castris retrocedens liberum Policretæ agrum cōcessit: quæ illum suis ciuibus dono dedit: Ex quo naxii rursus milesiis æquales facti indutias primo mox etiam pacem quibus uoluere conditionibus pepigerunt.

Lampface.

p Hocenses erant ex Codri progenie gemini fratres Fous & Blessus: quorum Fous primus omnium e petra leucadia sese in mare præcipitare est ausus: ut Charon Lampsacenus in historiis retulit. is cum esset & uirtute præstans

& regia quadā dignitate ornatus ad insulā paphū aliquan-
do negotiorū priuatorū gratia nauigauit: ubi a Mandro-
ne bebritiorū qui & pitoessini dicunt rege & hospitio &
amicitia susceptus in bello qđ is tū forte cū finitimis ge-
rebat socius fuit: hoc igit officio permotus Mandron cū
plurima abeunti fouo beniuolētiae argumēta dedisset: tū
in agri ac ciuitatis partem asciuit sociū si ex phocide co-
lonos adducēs pitoessam incolere uellet. Egressus igitur i
patriā fouus ciuibus aliquot psuasit ut habitatū secum in
pitoessam concederent: fratrē qui coloniā deduceret simul
cū ipsis eodē mittens. Nec sane Mandron illos promissis
defraudauit. Igitur in pitoessa constituti phocens cū bella
assidua cōtra finitimos barbaros gererēt: atq; ex eorū prae-
da spoliisq; ditati inuisi primo mox ēt suspecti bebriciis
esse ceperunt. Igit ex urbe illos pellere cupientes primū
aduersus eos Mādrone uariis iniectis suspicionibus irrita-
re tentabant. qui cū esset ingenio mittis atq; perfacilis eorū
dicta aspernabat: uerū Mandrone ipso pergere profecto
bebriciis dolis inuadere phocenses constituerūt: qđ cum
Lampface Mādronis filia adhuc inupta comperisset: pri-
mo qđ amicos ac familiares ab incepto deterrere conata
est admonens rem scelestā atq; nefariā ipsos aggredi cum
in socios belli ac beneficos uiros: nunc uero conciues etiā
suos tantū facinus moliant. ubi uero nihil eos suis uerbis
moueri sensit: rē omnē clanculū ad phocenses detulit: qui
celebritate quadā & solenni epularum apparatu simulato
pitoessinos ad conuiuia extra ciuitatē uocauerunt. ipsi ue-
ro bifariā diuisis copiis partim ad occupāda ciuitatis mœ-
nia partim captis antea uictisq; pitoessinis ad reliquā ciui-
tatē capiēdā discurrerūt. Atq; p hūc modū ciuitate potiti

quand
dro/
io &
s ge/
n cū
t: tū
co/
tur i
m in
mul
ffis
ella
præ
ciis
mū
ita
or
sto
m
ri/
ta
m
iā
is
ui
to
e
e
ui
i

mādrone q reb⁹ cōsuleret reuocarūt: Lāpsacē uero morbo
defunctā in ciuitate sepellientes egregio funere decorarūt:
atq; urbē ex eius noīe Lāpsacū appellarūt. Sed postq; Mā
drom pditiōis suspitiōē deuitās una cū illis habitare no
luit: interfectoz filios atq; uxores ad se mitti iussit: qd illi
sine fraude facientes nulla penitus allata iniuria præstite/
rūt: & Lāpsace primo heroicis honores tribuētes ad extre
mū iter deos referri: eiq; tāq; Deæ sacra fieri publico decre
to statuerūt: eūq; sacrificādi morē in posterz semp fixū im
mobilēq; seruatū.

Aretasila.

Aretasila cyrenæa ipsa qdē nō multū a nra ætate
remota qppe quæ mithridatis tpe claruerit: sed
uirtute & rez gestaz gloria priscis heroū filiab⁹
oī ex parte extitit cōferēda. Hæc eglatore p̄re nata fedimo
nupsit adolescēti nobilitate ac diuitiis inter cōciues suo fa
cile p̄icipi. cūq; forma & corpis aspectu pulcherrima eēt
prudētia tñ & uirtute animi corpis pulchritudinē supabat
neq; ciuilis faciūdiæ atq; eloquētiæ exps habebat. hæc etiā
patriæ calamitates illustriorē effecerūt. Nicocrates. n. cy/
renis occupata tyrānide cū ciues p̄multos morte dānasset:
Menalippo Apollinis sacerdote p̄pria manu iterrepto si/
bi sacerdotii ius auctoritatēq; usurpauit: Fedimo quoq;
Aretasilæ uiro p̄ dolū necato Aretasilā quīs inuitā reluctā
tēq; duxit uxorē: is igit cū multa i ciues crudeliter supbe/
q; quotidie faceret: tū illud uel in primis sæuissimū appa/
ruit q; ad portas ciuitatis custodes apposuit: q; elata cada/
uera pugionib⁹ fodiētes p̄scrutarent: aut cadētib⁹ ferri la
minis urerēt: neq; ciuiū p̄ cadauere extra ciuitatē depor/
tatus ipsum lateret. erāt hæc præter domestica mala Are/
tasilæ molestissima: q̄q; eius amore deperiens tyrānus ipsi

placitū indulgeret: cūq; erga oēs imanis atq; intractabi/
lis esset: solā ipsam māsuerū facilēq; illū hīc cōstabat: plus
tñ ingētis spūs mulierē dolor ex patriæ uexatōe susceptus
q̄ uiri erga se indulgētia cōmouebat: ciuitatēq; tā inhumana
niter ab eo uexari tacita indignabat: præsertim cū nouæ
quotidiæ cædes uariis in ciues cōfictis criminib⁹ a tyrāno
fierēt: oēsq; penitus tāta scelera ulcisci posse desparēt: exu/
les. n. & alioqn impotētes & tyrāni ēt timore pculsi uarie
sele disperāt: Sola aut Aretasila publicis rebus spē aliquā
afferre: & cōmuniū iniuriarū ultionē tēptare ausa est fer/
rex thebanæ multorū laudibus celebratā audacia ad imi/
tandū sibi pponēs: Sed cū sibi nō æque atq; illi socii atq;
adiutores facinoris adessent ueneno hoīem aggredi medi/
tatur: in quo multa sibi aduersa contigerūt: cūq; plurimi
peragēdi ppositū tēptati modi eā defecissent: ad extremū
in crimine deprehensa nō ultra ualuit mentē suam qualis
esset erga uirū dissimulare: cū certissimis argumētis con/
uicta teneret. Igit̄ Caluia nicocratis mater & alioqn ga/
rula atq; inexorabilis mulier grauibus suppliciis affectam
Aretasilā q̄primū īterficiēdā cēsebat: sed nicocratis iracū
diā leniorē faciebat amoris erga Aretasilā magnitudo: tū
q; ipsa cōstāter sane accusatorib⁹ rñdebat: alias q̄sdā cau/
sas ueneni qđ apud ipsam cōpertū fuerat prætendens: cū
uero manifestis indiciis argueret ut ueneni præparationē
diffiteri se minime posse cōspicere: fateor inqt a me medi/
camentū nō tñ ad mortē fuisse paratū: Sed cū scirē mi uir
multis pp summā in me beniuolentiā tuā pueris mulieri/
bus odiosam esse & inuisam: q; tñ gloria potētiaq; excel/
lerē cōtra earū artes atq; dolos aliquo māsuri in me amoris
poculo tāq; præsidio munienda statuerā: ob id igit̄ talia a

me quæſita fuiſſe nō diffiteor: quæ forte leuioris ac mulie
bris ingenii uideri nō tñ mortis ſupplicio digna exiſtimari
debēt: niſi tu uir hui⁹ cauſæ iudex cōſtitutus medicaminū
& incātationū cā necandā uxorē eſſe cēſueris: qđ te forte
magis q̄ uelles adamauerit: talia cōſtāter dicēte Aretafila:
nicocrati placuit tormētis adhibitis huius facinoris quæ/
ſtionē hñi: eiq; Caluiā matrē præfecit: quæ nulli tormētorū
generi parcēs quoad potuit diligētiffime oīa exq̄ſiuit quæ
oīa adeo cōſtāter Aretafila ptulit: ut ipſa ēt Caluiā quærē
do ſit fatigata: tū nicocrates quæſtionē dimitti iubēs ino/
xiā eſſe Aretafilā ſibi pſuaſit: qđq; ipſā torqueri paſſus eēt
pœnituit. Nec multo poſt amoris magnitudine ſupat⁹ ite
rū Aretafilæ priſtino more cōciliatus ſūmis honorib⁹ atq;
oī comitate illius beniuolentiā recuperare nitebat⁹: uex⁹ ipſa
ſuppliciorū & calamitatū quas perpeſſa fuerat haud quaq;
imemor nulla aut grā aut beneficentia fleētebat animū:
Sed cū ad honeſtū erga patriā amorē illā ad facinus tem/
ptandū cōpulerat noua inſuper acceſſiſſet indignatio aliā
pdendi tyrāni rationē ingreditur. Erat Aretafilæ ex priore
uīro filia ætate iam nubilis. hac uelut eſca ad alliciendum
tyranni fratrē utebatur uirū ſuapte natura ad uoluptates
procliuē: præterea medicamētis & incātationibus nōnul/
lis uſam ad capiendū iuuenē cui Leandro nomen erat nō/
nulli phibent. Hāc igit⁹ exorato fratre uxorē accipet ſum/
mo ſtudio cōtendēs effecit. Inde ubi primū ſimul cōgreſſi
ſūt puella ſicut a mīe fuerat inſtituta uix multis uerbis ad
liberādā priā exhortat⁹ aſſerēs ne ipſum qđ ſub tyrānide
uiuētē libeꝝ eſſe: cū nec accipiēdi pro ſuo arbitrio uxorē:
nec acceptā retinēdi ius haberet: nouas quotidie a tyran/
no calūnias & ſuſpitiones adiiciens contra fratrem irrita/

bat: gratū id quoq; aretafilæ futurū ostendēs: qđ ubi Le/
ander intellexit maiorē animo rē aggressus daphnidis fa/
miliaris sui opera: quē consilii participē fecerat tyrannū i/
terficit: ueꝝ nō ultra aretafilæ obsequutus re ipsa atq; ope/
ribus patefecit se fratricidā potiusq; tyrannicidā extitisse:
omni. n. imperii iure in se trāslato iniuste iprudenterq; do/
minabat: honore tñ aliquō & reuerentia Aretafilā obser/
uās. quæ cū illi clāculū aduersaret: clādestinas moliebat/
insidias: ac primo qđē libycū bellū aduersus eū concitauit
Anabo ciuidā ex libya oriundo psuadens ut Leandri fini/
bus uastatis exercitū urbi admoueret. post hæc amicos Le/
andri atq; exercitus ductores tanq̃ desides minimeq; ad ge/
rendū bellū idoneos criminabat ocii ac belli q̃ pacis cupi/
diores affirmās quapp quiete sibi opus esse si stabilire ty/
rānidē & libere suis ciuibus cuperet dominari. Itaq; indu/
cias si ita uelit cū hoste facturā & Anabū i colloquiū ad/
ducturā pollicet: sic. n. facilius inter eos res posse cōponi
priusq̃ cœptū nuper inter utrosq; bellū mutuis dānis infe/
rendis crudesceret: his ubi leandrū adnuere animaduertit
priusq̃ destinatus colloquio dies adesset: p̃ oculos nuntios
Anabū rogat ut iter colloq̃ leādrū iterficiat magnū auri
pondus si id effecerit illi se daturā pmittens qbus conditio/
nibus cū libicus assensus esset: & instaret colloq̃s dies Le/
ander alias ex aliis causas p̃ferens colloquium abnuebat.
Attñ Aretafilæ uerecundia p̃ motus quæ ultro se illi co/
mitē affuturā pollicebat: tandē inermis ex urbe ac sine cu/
stodibus ullis p̃cessit. At cū iā Anabo p̃pinquās illū cō/
tra ueniētē aspexisset p̃motus aīo custodes corporis expe/
ctare uelle dicebat. At præsens Aretasila partim hortādo
partim accusando formidinē: tādē uero cūrantē ex manu

trahens cōstanter sane atq; aūdacter ad barbarū pduxit:
atq; in eius manus captiuū tradidit: quē uinctū libici car/
ceriq; inclusum seruārūt quoad Aretafilæ amici pmissam
Anabo pecuniā attulerunt: qbus cū magna ciuiū pfecta
multitudo est: atq; oēs re ut gesta fuerat intellecta cursim
ad Aretafilā gratulatū atq; cōceptū opus pficere hortatū p/
cesserant. Ipsa. n. concepte aduersus tyrannū iracundiæ iā
formæ oblita ad suppliciū de eo sumendū lāguidior uide/
bat. ciues aut de recuperanda libertate in primis erāt sol/
liciti. Igit Aretafilā sūma cū læticia adeūtes quasi diuinū
aliqd numen effusis lacrimis & pstratis humi corporibus
uenerebant. aliis itaq; super alios frequenter adueniētib;
uix tandē ut eis leandrū traderet ipetrauere: unde uesperī
simul omnes in urbē redeunt: ac debitis laudibus honori/
busq; Aretafilæ psolutis ad suppliciū de tyrāno sumendū
animos cōuertere. Et Caluiā qd tyrāni matrē uiuentē cre/
marunt: Leandrū uero culeo insutū in mare piecere. De/
mū rei. p. instituendæ intenti Aretafilā ut una cū ciuitatis
optimatibus rē. p. gubernandā capefferet hortabāt: quæ
tanq; in dubio difficiliq; certamine utq; ad premiorū di/
stributionē uersata ubi liberā ciuitatē suiq; iuris factā cō/
spexit i sacrorū uirginū domū secedens: negotiorū omniū
ac ciuiliū rerū cura posthabita: qd reliquū fuit uitæ inter
amicas sociasq; mulieres placide traquilleq; peregit.

Camma

g Alatæ duo quidā fuere Sinatus & Sinorix cū po/
tentia apud suos clari tū familiaritate inter se &
generis ppingrate cōiuncti. E qbus Sinatus uxorē duxit
uriginē noīe Cāmā corporis forma ex pulchritudine cla/
rā: neq; n. solū uirtutib; quæ a muliere exigunt modestia

& erga uirū obseruantia: sed prudentia quoq; & ingenua
quādam animi magnitudine excellēbat. humanitas præterea
atq; erga inferiores præcipua comitas amabilem gratamq;
omnibus ipsam reddebant. Accedebat ad hæc uero parui
apud eas gentes habitū ornāmētū Dianæ sacratā eē: quæ
apud galatas religiosissime colit: cuius festis sacrisque cele-
brandis tanta obseruātia & cultus magnificentia præerat:
ut omnes in sui admirationē cōuerteret. huius igitur captus
amore Sinorix cū neq; precibus ipsam flectere: neq; ulla
ui cogere uiuente Sinato posse aiaduēteret: scelestissimū
facinus ausus dolo Sinatū interemit. Hæc ita multo post
ad cāmā nuntiis in Dianæ tēplo degētē cōnubiū eius pete-
bat: quæ nō humiliter aut abiectō animo idignā uiri mor-
tē ferens diligentissime quonā pacto de sinorige suppliciū
sumere obseruabat: q; maiore in dies studio petitionē ur-
gens rationes haud multū a ueritate alienas afferebat: neq;
genere aut alia quapiā re Sinato inferiorē se eē prædicās:
ppetrare uero cædis nō odiū aut auaritiā aut aliā omnino
causam præter nimium amorē Cāmæ fuisse testabat: cui fa-
cile ueniā ab ea tribui censebat oportere. Cū iugiter Cāma
fatigaretur primo nō admodū aspere aut inhumaniter pe-
rentibus aduersata paulatim deinde mollescere ac uerbis ani-
mū flecti simulauit: cū præsertim affines amiciq; oēs Si-
noregis gratia cōmoti eius uolūtati ut acquiesceret horta-
rent: uim quoq; ad extremū allaturū illū minitātes: Qui-
bus tot rebus tandē Cāma pmora Sinorigē ad se in tēplū
uocari iubet q̄si Deā huius auctore cōnubii factura: ueniē-
tē deinde benigne atq; humaniter excipiēs ad arā pduxit:
& fialā tāq; Deæ libamē tenēs ipsa primo partē ebibit: re-
liquū deinde Sinorigi bibēdū porrexit. erat autē uenenatū

multum qđ fiala continebat: idq; postq; ebibisse illū ani/
 maduertit clara uoce exclamans & Dex simulacrū uene/
 rata: te inqt Deaq; praeclarissim⁹ obtestor me hui⁹ tm̄ diei
 grā Sinato supstitē hactenus fuisse. qđ. n. illo mortuo tan/
 ti tēporis usus afferre poterat prater huiusce ultionis spēs
 cuius iā cōpos tuo numine effecta libens uolensq; ad uirū
 descendo. tibi uero oīum scelestissime sepulchrū p thala/
 mo & p nuptiis funus amici familiaresq; parabunt. Ea cū
 Sinorix audisset: & iam uisceribus inhārēs uenenū senti/
 ret: primo quidē currū cōscendit agitatione atq; concussu
 uenenū e corpore depulsurū existimans: uerū ibi diutius
 cōsistere ob dolorē non potens lectica se circūferri iussit:
 neq; ita multo post e uita migravit. At Cāma magnā no/
 ctis partem cōtra ueneni uī reluctata ubi defunctū Sino/
 rigem audiuit: p̄mpto atq; alacri animo decessit.

Stratonica: & Chiomara.

p Ræbuit insuper galatia Stratonicā Deiotari: &
 Chiomarā Ortiagōtis uxores memoratu sane di/
 gnas mulieres: quarū Stratonica cū se filiis q uiro succe/
 derent carere: idq; nō uiri sed sui uitio euenire animaduer/
 teret: psuasit uiro ut ex quacunq; posset muliere p̄creatos
 filios sibi supponeret. Tū Deiotarus mulieris prudentiam
 admiratus: eius cōsiliis obtēperare nō recusauit. ipsa igit̄
 ex ancillis uirginē prāstanti forma: flectrā nomine deli/
 gēs ut Deiotaro cōiungeret̄: effecit atq; ex ea p̄genitos fi/
 lios suscipiēs tāq; legitimos ingenue liberaliterq; sūma cū
 beniuolētia educauit.

e X eadē quoq; galatia & Chiomara orta est Ortia/
 gōtis uxor p id t̄pis capta quo Romani galatas q in
 Asia sunt bello supauere. Hāc tribunus qđā in diuidenda

præda fortitus: ut plerūq; militariū hoīum fert cōsuetudo
uiciāuit. is erat cum ppenſus ad libidinē: tū uero pecuniæ
auidiſſim⁹ ut facile auaritia libidinē ſuparet. Igit̃ cū chio
maræ affines multū auri pro ipſa redimenda pollicerent̃:
Tribun⁹ diligētiffime mulierē obſeruabat. forte at̃ fluui⁹
locū in quo chiomaræ cognati habitabāt & Romanorū ca
ſtra medius iterfluebat: hūc poſtq̃ illi pmiſſum redēptiōis
premiū afferentes trāſgreſſi ſunt: iāq; ea recepta domū re
mearet̃: ipſa ſeruorū cuidā iubet ut Romanū q̃ eā ſalutādi
grā uſq; ad fluuiū pſequebat̃ iterficeret: cūq; eius mādatis
ſeruus obtēpans captata oportunitate tribunū occidiſſet:
ipſa deſectū a cadauere caput p̃priis ueſtib⁹ inuoluēs una
cū ſuis domū remeat̃. utq; primū in uiri cōſpectū puenit
laxato ſinu caput qd̃ geſtabat añ illius pedes effudit. cūq;
ille rei nouitate ac magnitudine pculſus mulierē iterroga
ret nū fidē ſeruare præclarę arbitraret̃: Sane inq̃t illa uerū
hoc lōge ut opinor præclarius eſt unū dūtaxat ex his q̃ me
cū cōcubuerint uiuere: Hoc ſe Polybius cū ſardis uerſaret̃
multorū ſermonib⁹ celebratū audiſſe teſtat̃ mulieris cōſtā
tiā atq; prudentiā admirās. Sed aliud quoq; eadē puincia
ſcribēdi præſtat argumētū. Nā cū Mithridates ad. lx. ex
galatarū optimatibus ſimulata amicitia cā p̃gamū accer
liſſet: aſpe deinde ſupbeq; illos exagitās uehēmēt̃ eorū cō
tra ſe aīos irritauit Regis iniurias haud q̃q̃ æquo aīo tolle
rantiū. Erat inter galatas Thoridorax uir & p̃cero robu
ſtoq; corpe & animi audacia ac fortitudine præſtās: is ne
gociū cōcedētib⁹ reliqs ſuſcepat ut Mithridatē ex gymna
ſio ubi uiri dicēdo cōſiſtere cōſueuerat abreptū in foſſam
quæ nō p̃cul inde aberat præcipitaret. forte eo die cū Mi
thridates ad gymnaſiū uenire noller: galatas domū ad ſe

uenire iubet: eos Thoridorax hortat^r ut cū in unū cōgres/
si fuerint omnes impetu facto regē trucident. uerū id con/
siliū Mithridatē minime latuit: cū ex eorū numero qdā rē
omnē ad Regē detulisset. Quapp ingenti iracundia per/
citus rex singulos galatas singulis liētoribus maētandos
tradidit. Nec ita multo post sibi uenit in mētē eē in illorū
numero adolescentē cū nobilitate insignē tū forma & ata/
tis flore oīum q apud se eēnt prāstantissimū. Eius igitur
miseratione cōmotus āgre admodū ferebat q ipsum quo
q iussisset interfici: Et q̄q de eo iam sumptū suppliciū ar/
bitratur: aliquos tamē dimisit qui si uiuentē adhuc na/
cti essent: eū morti subtraherent. huic Vipolitano nomen
erat: & casu quodā euenerat: ut is quando comprehensus
fuit: egregiā uestē miroq; opere elaboratam indutus esset.
Hanc igit purā atq; incruentā liētor habere cupiens cū in
spoliādo iuuenē esset occupatus nuntios pcul a rege mis/
sos effuso cursu ad se uenientes & nomine Vipolitānū ap/
pellantes est conspicatus: itaq; pluribus exitiū causa solet
eē auaritia Vipolitano insperatā salutē attulit. Inter hāc
Thoridorax occisus regis iussu inhumatus iacebat: neq;
ad eū sepeliendū amicorū quisq; audebat accedere: uerū p
gamena mulier quā ob eximiā pulchritudinē Thoridorax
adamauerat: summū discrimen subire ausa acceptū cor/
pus & qbuscūq; poterat ornamētis decoratū sepelire pa/
rabat. Quod ubi regii custodes animaduertēre cōprehē/
sam mulierē ad regē adducunt: q eius pulchritudine non
nihil cōmotus: eiūsq; simplicitatē ac fidem admirans: ubi
amorē huius rei causam esse comperit: eā omni reatu ab/
soluens incolumē abire iussit: eidemq; armati corpus ad
sepulturā concedens uestes aliosq; funere dignos ornatus

ex propria suppellectile largitus est. **Thimoclia.**

Heagenus thebanus eadē cū Epaminūda & Pelopida cæterisq; optimatibus sentiens de re. p. in ea pugna qua pro cōmunibus Græciæ fortunis apud cheroneā pugnatū est cecidit: cū iam hostilem acie q̄ cōtra se steterat p̄fligatā uictor īsequeretur: is præcipuū quēpiā ex hostibus persequens cū ille quonā usq; nos tandem psequeris clamitaret: Macedonia usq; respōdit. Huic mortuo soror superstes relicta fratris uirtutē & p̄pinitatē egregiis opibus est testata: q̄q; uirtute alibi haud multum uti licuit q̄ ut cōmunes calamitates æquo animo toleraret. Nam postq̄ Thebis potitus est Alexāder milites per omnē urbē prædabūdi discurretes alius aliā ut cuiq; fors obtulerat partē diripiebat: forte euenit ut Thimocliæ domū uir qdā impius atq; inhumanis thracū eqtū præfectus occuparet: q̄ regi & noīe & genere cōueniens moribus ab eodē uehemēter dissidebat. is Thimocliæ neq; genus neq; ante actæ uitæ pudiciūā ueritus: ubi cœnatus multo se uino ingurgitauit Thimocliā secū dormitū accersiri iubet: neq; illata iniuria cōtentus interloquēdū diligētissime nū qd auri aut argēti defodisset aut uspiā oculuissent sciscitabat: ac partim minitādo partim uxores loco eā se habiturū pollicēdo qd cupiebat extorquere conabat. illa uero ut erat ingenio p̄mpta oblati ab aduersario occasionē libenter arripēs: utinā inq; mori potius q̄ uiuere mihi ante hāc noctē cōtigisset. corpus. n. ab omni cōtumelia intactū inuiolatūq; seruassem: uerū te unū tutorē dñm uix ubi ita diis uisū est habitura. quæ tua iā sunt ampli⁹ te celare nō debeo: mihi. n. iā nihil aliud quā qd tibi libuerit accidere posse cōspicio: quo pacto igitur se res hēat accipe. Ego cū

multū habere cælati argenti mūdū quoq; muliebri maxi/
mi precii auri quoq; signati nō par: ubi urbē iā p̄pemo/
dū captā aīaduerti oīa pieci: uel ut uerius loquar in puteo
aq̄ carente deposui: idq; pauci admodū nouere. Est. n. pu/
teus opculo quodā desup̄tectus: & multis undiq; circūse/
ptus uepribus. tu igit illa sumēs fortissimus euades. mihi
uero eadē illa pristinæ fortunæ & domestici splēdoris testi/
moniū afferēt: Ea cū macedo audisset: quoad illucesceret
dies expectare nō ualuit: & Thimocliæ se ad mēstratū lo/
cū deducere atq; orti aditū neq; eo puenire possit claude/
re iubet. ipse post hæc interiore dūtaxat tunica indutus de/
scēdit in puteū malo genio & illata in Thimocliā iniuriæ
ultricibus eo ducētibus. Nā postq̄ illū iam ad fundū pu/
tei descēdisse Thimoclia aīaduertit: multos & ipsa p̄priis
manibus lapides in puteū deuoluens: plures etiā ancillas
eodē deicere iubēs: uirū tandē ne quicq; auxilia implorā/
tem lapidibus obrutū interemit: ea res postq̄ Macedoni/
bus cōperta est: detracto ex puteo cadauere cū iam rex p
præconē edixisset nequis Thebanū ciuē auderet occidere:
cōprehēsam Thimocliā ad regē ducūt p̄petrata ab ea cæ/
dis accusationē deferētes: q̄ cū ex uultu atq; statura corpo/
ris tū & incessus & mor̄ grauitate generosam q̄ndā i ipsa
dignitatē cōtemplatus: primū quānā esset interrogauit:
ad quē ipsa cōstanter atq; interrito uultu rōdēs: mihi inq̄
Theagenes frater fuit: qui impator in Cheronia cōtra uos
p̄ cōi græcorū salute pugnās occubuit: ne uos ea qbus nūc
præmimur mala sustineremus: ego uero postq̄ nō genere
indigna pati sum coacta: nequaq̄ iam mortē abnuo: mihi
enim mori lōge melius est: q̄ noctē præterite similē nisi tu
phibeas experiri. His auditis adstātū pleriq; lachrymas

cōtinere nō potuerūt. At Alexāder nō se qdē miserari tali
aīo præditā mulierē inquiēs: sed magis uirtutē ac prudē-
tiam admirari principibus militiæ edixit: ut cauerent ne
qua post hac ingenuæ domui afferret cōtumelia. Thimo-
cliam uero atq; omnes generis ppinquitate sibi cōiunctos
incolumes: atq; ab omni clade intactos seruari præcepit.

Erixonā.

Acti cognomento dæmonis filius fuit Archesilaus
uir moribus haud quā patri similis. Nā uiuo etiā
parente cū pinnas & ppugnacula quædam circa domū
suam ædificare cœpisset a patre phibitus ac insup talento
mulctatus est. Is itaq; post patris mortē cū & suapte na-
tura ferox esset: & Learcho scelestissimo atq; audacissimo
uiro familiariter uteretur: ex rege sese in tyrannū permu-
tauit: uerū Learchus insidias tyrannidi machinatus: opti-
mū quēq; Cyrenēsiū ciuium aut morte aut exilio dam-
nabat: eius rei culpam omnē in Archesilaum transferens:
tandem cū in letalem morbū Archesilaus incidisset: Lear-
chus maritimo echino in potione tradito: ipsum ad mortē
compulit. Ipse uero tyrannide occupata eā Archesilai fi-
lio seruare dictitabat. uerū puer & quia pede altero clau-
dicaret: & ob ætatis et imbecillitatē nō magni sane a ciui-
bus existimabat. Igitur studiū omne in adolescentis ma-
trem uertētes summa caritate beniuolentiaq; ipsam cole-
bant: quæ cū prudētia & amore erga uirū præcipuo ha-
beretur: tū affiniū clientūq; multitudine nō paruas in ci-
uitate uires habebat. Quibus de causis p̄morus Learchus
eius coniugiū exposcens filiū Battum in adoptionē si sibi
nupisset assumere pollicebatur successorē post suā mortē
in regno futurū. At Erixonā id. n. mulieri nomē erat: quasi

& ipsa cōiugiū exoptaret: fratres qđ sibi esset agendū cō/
sulere uelle dixit: eūq; ipsum adhortata est: ut rē cū fratri/
bus cōmunicaret: Illi igit dedita opa rē q̄ maxime in lon/
gum p̄trahētes quod aīo facere destinauerāt pręparabāt.
Inter hęc Erixona missa ad Learchū ancillula nūciat fra/
tres neq; cōnubio multū aduersari: neq; eidē palam assen/
tiri: q; si forte mutuo colloquēdi facultas detur: fore ut cū
nō ultra iam obsistere possint facile ac libēter assentiant:
igit optimū sibi uideri: ut ipse noctu qñcūq; placuerit ad
se ueniat: principio nanq; pacto reliqua p̄spere successura
existimare: Erāt hęc Learcho uehemēter grata: cūq; ma/
lieris amore flagrarēt: si se ubi illa iusserit uenturū polli/
cetur. Atq; hęc oīa Poliarcho qui inter fratres eius maior
erat auctore mulier faciebat. Igit statuto simul cōgrediē/
di tpe Poliarchus adolescētes duos gladiis armatos in so/
roris cubiculo clanculum statuit: quorū parens nō multo
antea fuerat a Learcho interfectus. Inde ubi Learchus uo/
cante Erixona domū sine custodibꝫ ullis ingressus est: ado/
lescētes impetu facto multis cōfossū uulneribus interfe/
cere: & cadauer p̄ fenestras domus eiiciētes Battū regiis in
signibꝫ ornatū ad populū p̄duxere: eoq; in paterno regno
cōstituto pristinā rei pu. formā Poliarchus cirenæis ciui/
bus reddidit: erāt p̄ ea tpa cirenæis milites p̄multi ab Ama/
side Aegyptiorū rege missi: quorū fide atq; opera plurimū
Learchus utebat: magnūq; p̄ eos timorē ciuibꝫ incusse/
rat: hi gestæ res nuntio ad Amasim misso grauit̄ Poliar/
chū accusabāt: quapp cōmotus Amasis bellū repēte cire/
næis meditabat. uerū ob matris mortē occupatꝫ: dū iustas
illi exeqas celebrat: bellū paulisp̄ differre coactus est. In
terea legatos ad Poliarchū mittit: quo aīo in eum rex esset

nuntiātes: quorū uerbis cōmotus Poliarchus purgatū sese
ad Amasidē statuit pficisci: Erixona quoq; nunq̃ illū de/
ferturā asserens: atq; omne secū discrimen subire uolens:
comitē fratri itineris addit. Tū eorū mater Critola q̃q̃ æta
te iā gravis esset: q; utrunq; miro amore diligeret: simul &
ipsa itineris laborē suscepit: Erat magna mulieris ei⁹ apud
oēs dignitas atq; existimatio cū pp egregias uirtutes suas:
tum q; Batti q; foelix cognominatus est soror extiterat. Hi
postq̃ in ægyptū puenire oēs ppetratū ab eis facinus ad/
mirabant: Amasis uero præcipue fortitudinē atq; prudē
tiā Erixonæ contēplatus magnis ornatos muneribus & re
gia liberalitate ac magnificentia psequutus cirenas redire
permisit.

Xenocrita.

Ec minus pfecto laudis meruisse uidentur quæ
a cumæa Xenocrita aduersus Aristodimū tyran
nū gesta sunt: quē nōnulli ob delicias Battū idest
mollē cognominatū arbitrantes pcul a rei ueritate disce
dunt: mollis. n. apud barbaros cognomentū accepit: qd
apud eos ipuberē designat: eo qd admodū adolescens una
cū æqualibus comatis adhuc in bello aduersus barbaros
gesto præcipue claruit: nec tm̃ audacia & animi uigore i/
pugnando q̃tū prudētia cōsilioq; excellere uisus ē: itaq; cū
ciues oēs i admirationē sui cōuertisset: magnā ē apud illos
auctoritatē cōsequutus: & ab iisdē cū exercitu missus ut
romanis ferret auxiliū: qbus tyreni p id tēporis ut Tarqui
nū superbū in regnū restituerent bellū intulerant: ea cum
diuturnior militia fuisset: haud facile dici pōt q̃tū gratia
apud eos q; secū militabant sibi cōparauerit: rigiē ubi satis
eos cōciliasse existimauit psuadet ut senat⁹ auctoritate de
iectā optiātes ac potētiores oēs ex urbe pellerēt: qbus tan

dē ppetratis nō magno labore ciuitatis tyrānidē occupa/
uit: erat is libidine ī mulieres atq; ēt īgenuos pueros supra
q̄ dici pōt corruptissimus: fere. n. masculos quidem adole/
scētes in mulierū morē comatos & auro cæteroq; mūdo
muliebri īstructos apud se hīe cōsueuisse: mulieres uero &
tonderi capita & ephēboꝝ chlamydes & breuissimas ge/
stare tūicas cogebat: earūq; multis cū deditus esset unā tñ
præ cæteris amabat Xenocritā: q̄ exulante p̄re domi reli/
ctā nullis neq; nuntiis neq; uerbis antea tēptatā repente ad
se deduci iubet magni ipsā muneris loco habiturā existi/
mās si apud eū quocūq; modo uersari posset: uerū hæc in/
genū puellæ aīum haud quāq; fregerūt: grauiterq; fere/
bat: q̄ in spō ata indotataq; apud illū p pellice uersaret:
nō minus præterea q̄ q tyrāno īsensissimi erāt patriæ liber/
tatē exoptabat: forte euenit ut p id temporis Aristodimus
opus arduū sane maximiq; laboris uerū nullius usus aut
cōmoditatis futurū egrederet: īgēti. n. fossa cumæoꝝ agrū
circundare statuit: qd nō utilitatis ciuīsq; ut diximus aut
necessitatis gratia excogitaret: Sed ut assiduo labore fari/
gatis ciuibz nullius otii aut cessationis occasionē daret:
erat. n. singulis certa in mensura agri spatiū definitum q̄
effodere atq; indigestā humū asportare cogebant: consu/
euerat autē Xenocrita quādocūq; domo abesset Aristo/
dimus uelato capite in secretiorem domus partem secede/
re. Talia igitur facientem adolescentium aliqui ex his: qui
simul uersabantur per iocum interrogarunt: cur unum dū
taxat Aristodimum tantopere coleret: ut alios ne colloq;
quidē dignaretur: quibus illi serio non ioco respondens in/
quit: qā sol⁹ ex cumæis Aristodimus uir: ē hoc dictū aīos
omniū q̄ audierant pupugit: generosiores uero ad liber/

tatis curā recupādæ erexit: fert quoq; Xenocritā id cōtē /
platā grauiter ingemiscētē subiecisse q̄ mallē & ipsa cum
p̄re simul terrā effodere atq; asportare: q̄ in huiusmodi de /
litiis summaq; potētia apud Aristodimū uersari: quæ res
magnopere cōiuratorū aīos confirmauit: quorū princeps
Chimoteles erat. Igitur Xenocrita in regiā aditū præbete
inermē atq; oī custodia uacuū tyrānū aggressi nullo phi /
bente interfecerunt: ita duplici mulieris uirtute cum aiorū
ciuitas libertatē accepit. Nā & prima eius recupādæ curā
cogitationēq; iniecit: & ad opus perpetrandū contulit au /
xiliū: Cūq; cum aī ciues maximos honores asserre Xeno /
critæ pararent: illa omnibus neglectis unū dūtaxat ab eis
postulauit: ut sibi Aristodimi corpus liceret sepelire: quo
facile p̄libenterq; cōcesso ciues sacerdotē Cereris ipsam cō /
stituire nō minus deæ sacerdotē q̄ mulieri sacerdotii hono /
rem gratū futurū arbitrantur. Pithei uxor.

p Pithei quoq; uxorem quæ Xerxis tēporibus clauit
prudentia p̄bitateq; insignē fuisse p̄hibet: eius uir
Pitheus auri fodicina inuenta cupide nimis ac supflua q̄
dā curiositate eiusmodi operi intentus omnes in eo ciues
occupatos habebat: cū aliis ad fodiendū uteretur: alios con /
flando purgandoq; fatigaret: quosdam uero ei quod iam
paratū esset custodiendo præficeret: omnibus igitur circa
auri cōparationem occupatis cum aliud nihil agere pos /
sent: multiq; ob laboris magnitudinē perirēt: cuncti uero
tā multū in ea re studiū improbarēt: mulieres facto agmine
ad pithei uxore uenerūt orātes ut huic malo aliqd' reme /
diū imponeret: ipsa mulieres benigne alloquuta discedere
ac bono aīo esse iubet. inde fabris qb; ciuitas ob auri mul /
titudinē abūdabat adhibitis aureos panes atq; oīs generis

cibaria ex auro fabrefieri mandauit: & ea præcipue quibus
Pitheum delectari cognouerat. his diligenter studiosque cō
fectis Pitheus qui dies aliquot ab urbe abfuerat: domum
rediit. Venienti itaque & parari cenam postulanti: mulier
auream mensam afferri iussit: in qua nihil quod elui esset
appositum erat: sed omnia ex auro ut antea diximus: fa
brefacta: ac primo quidem aspectu gauisus est pitheus mira
arte singula elaborato conspiciens: inde aspectu iam abunde
satiatus cibi afferri præcipiebat uerum mulier cuncta quæ
postulasset ex auro composita iubebat apponi: cumque ille
iracundia percitus esurire se uociferaretur: neque se aurum pro
id temporis amplius exposcere: Tu uero inquit mulier nul
lius rei præter hanc unam habendæ facultatem præbes
omnis enim uirorum cura omnisque ars tuo iussu imperan
do auro uersatur: ut nemo iam agros colat: omnisque seren
di plantandi ac nutriendi arbores diligentia periit: dum in
his fodiendis ac perquirendis quæ minime usui esse pos
sunt tuo iussu omnes sunt occupati: nec pauci etiam eius
dem rei causa moriantur. Hac oratione non mediocriter
commotus Pitheus fodiendi negotium haud quam pe
nitens omittens: quintam duntaxat ciuium partem in opere
continuit: reliquos cum agriculturæ tum cæteris artibus
operam dare præcepit. Post hæc cum xerxes in gratiam
transire pararet Pitheus egregie instructum exercitum mit
tens petebat a rege ut ex pluribus quos habebat filiis: uni
saltem uacationem militiæ concederet: ui eius sustentare
senectutem: & quæ domi agenda essent administrare pos
set. Verum indignatione atque iracundia percitus Xerxes
filium quem domi remanere petierat Pitheus interfectum
ac membratim concisum per castra iussit circumferri: & reli

quos secū proficisci coegit. Quamobrē dolore confectus
Pitheus qd' plerisq; timidis & insanis euenire cōsuevit: cū
& mortē formidaret: & uitæ satietate atq; odio teneret: ut
neq; iā ultra uiuere uellet: nec tamen uitam auderet abiice
re: miseram sane delegit uiuendi rationem: erat in ciuitate
tumulus ingens a quo non pcul fluui⁹: quē pithosolim in
colæ appellāt præterfluebat: in eo cū pitheus monumētū
ædificasset fluuii cursum ita ut tumuli radices attingeret
deriuauit: qbus pactis ipse monumentū ingressus: cura q;
omni & gubernatiōe ciuitatis penes uxore relicta: eidē ne
qs monumentū ingrederet cauere præcepit: utq; singulis
diebus paratā coenā ad monumētū ostiū poni curaret: quo
ad priorē intra monumentū protractā conspexisset: q; si
illam eodem loco positam offenderet: tunc se iā mortuum
arbitraretur: & is quidē eo pacto quod uitæ reliquū fuit
miserabiliter duxit: mulier uero egregie admodum regni
cura suscepta malorū finem ciuibus suis imposuit.

Plutarchi De Claris Mulieribus Finis.

Plutarchi Paralelia e Græco Traducta.



Varinus Veronensis ornatissimo uiro
Iacobo Lauagnolo sal. Cū te Polianū
suauissime Iacobe: Me uero Polizean⁹
ager ī pntia teneat: nō indignari & tps
succēlere acerbitati nō possū: quæ no/
strā interrūpat cōsuetudinē & studioꝝ
suauitate cōditā: eā ut istauremus aliq̃ ex pte faciet crebra
litterarū legatio: & mutua scriptorū nrōꝝ cōcursio: q̃b⁹ ab/
sentes pntes sumus: & ipsa oīo musarū nō mutescat huma/
nitas. Et ut ociū tuū uel meo exēplo iners pīre nō sinas: cu
ius rōnē fructūq̃ tibi reddere ac īptire institui. Accipe bre
ues clarorū hoīū iter se cōtētiōes a Plutarcho nrō collectas
& a me nup ī latinū cōuersas. In q̃b⁹ facti nouitate moue
beī q̃ tāta rerū gestarū q̃ sane dissimilimarū similitudo ple
rūq̃ deprehēsa est. Vt unica dūtātaxat noīum iudicet facta
mutatio. Gratissima certe nobis hæc erit lucubrāciūcula si
in eo tuo noī: & nrē familiaritatis memoriæ dedicata fu
erit. Cæteraq̃ iuuētus historiā capta dulcedie cōgescet. &
uehemēter fuerit oblectata. Quas q̃dē ad res te ipsū & ani
mi nobilitas inuitat: & aui tui splēdor accēdit: q̃ īgenio: bo
nis artib⁹: sapiā: & uirtute īsignis: nō mō familiā uestā or
nat. sed ēt ciuitatē uniuersam. Sin oīs & uirtutis heres pre
clare facies. Cū p obseruata uestigia & exēpla domestica
ad laudē: ad decus: ad dignitatē plenis anhelas gradibus.
Vnde acceptā ab alio lucē dissemines & Veronā illustres.
de ipso alias. Plutarchū uel me in Plutarcho potius audi.

c Omplurimi sūt q̃ uetustissimas historias ob rerū ge
starū admiratiōē fictiōes & fabulamēta esse existi
ment. Quāobré cū multa posterioris tps facinora: rebus
Romanæ ætatis similia obtigisse cōperim: ea ipsa delegi:

& priscis par nouū adieci: eorūq; noīa. q; litteris illa memo-
ria p̄diderūt scripta subiunxi.

De Dathi.

p Erſaz̄ p̄fectus Dathis noīe cū trecētis milib⁹ mi-
litū Marathonē q; in Attica cāpus ē irrūpēs: cū ibi
castra locasset indigenis bellū indixit. Quocirca spreta
barbaroz; multitudine Athenienses q̄tuor creatis ducibus
Cynegiro Polizelo: Callimacho: & Miltiade nouē militū
milia eo mittūt. Collatis deinde signis cū Polizelus quēdā
humana spē angustiorē cōspexisset: cæcus amisso uisu fa-
ctus est. Callimachus cōplurimis trāffixus hastilibus: q̄q;
uitā efflasset stetit. Cynegirus iuectā nauim detinēs utraq;
manu obruncatur.

De Hasdrubale.

h Asdrubal capta Sicilia Romanis bellū indixit. Se-
natus itaq; Metellū impatorē creat: q; uictorē inde
reportauit exercitū. In eo bello. L. Glaucus uir p̄cipua
nobilitate: cū Hasdrubalis nauē detineret: utranq; manū
amisit: uti scriptū reliq̄t Aristides mylesi⁹ p̄rio rege siculaz;
ab quo materiā Dionysi⁹ siculus accepit.

De Xerxe.

x Erxes bellū grāciæ illatur⁹ cū qnq; myriadib⁹ mili-
tū penes Artemisiū ancoras iecerat. Quare pturba-
ti Atheniēses Themisthoclīs fratrē Agesilaū noīe specula-
torē miserūt: tā& si p̄ Neocles eū utrāq; manū amisisse p̄-
getē uidisset. Is itaq; iter barbaros habitu p̄sico cōstitutus
quēdā ex xerxis stipatorib⁹ noīe Mardoniū iterfecit. Exi-
stimauerat. n. eū xerxē eē. Cū igit̄ a circūstātib⁹ captus li-
gatus ad regē deduct⁹ eēt: eū ad solis arā imolatur⁹ offen-
dit: in q; dexterā iponēs: cū aliq̄diu uim supplicioz; neullo
qdē emisso suspirio tollerasset: e uinculis liberatus est: hac
adiecta uoce: hui⁹ generis Atheniēses uniuersi sunt: q; si fi-
dē nō hēs: leuā quoq; iniiciā. Ea res cū xerxi pauorē incul-

lisset: seruari Agesilaū ipauit: quēadmodū ī scdō regē pfi/
caꝝ Agatarchides famius tradit. De Mutio.

p Orseana rex tuscorū aduersus Romanos bellaturus
trās tyberim castra hēbat. Interceptaqꝫ quæ Romā
ferebat ānona eos fame urgebat: Eā ob rē cōsulis p̄ribus:
Mutius ordinis p̄ricii hō: q̄dringētos æq̄les a cōsulibꝫ acci
piēs fluuiū priuato traiecit habitu. Vbi cū stipatorē quē
dā necessaria ducis dispartiētē uidisset Porfennā ratus ho
minē occidit. ductꝫ deinde ad regē dexterā igni manū im
posuit: doloresqꝫ aiose dissimulās ac ridēs inqꝫ: solutꝫ sum
tā& si nolis barbare: Nos q̄dringētos eē scito: qꝫ tuo in exer
citu obuersamur ut te neci tradamus. Tum rex terrore cō
fectus pacē Romanis fecit: Sicut quarto historiæ Aristi
des Milesius memoriæ mandauit.

a Rgiuis ac Lacedæmoniis de Tireate agro disceptā
tibꝫ: Amphyc̄tiōes ut utriqꝫ pugnā cōmitterēt iudi
carunt: & uictori ager adiudicaretur. Itaqꝫ Lacedæmonii
othryadē: argiui āt Therfandrū ipatores creāt. his deinde
pugnātibꝫ duo ex argiuis Agenor & Cromiꝫ sup̄stitēs ui
ctoriā ī urbē renūciāt: p sūmā postea q̄etē othryades qꝫ sup
uixerat semifractis innitēs hastis: ex cæsis scuta corripiens
tropheū erexit ex p̄prio inscribēs cruore Ioni ī cuiꝫ p̄tate
sunt trophæa. dehinc orta utrinqꝫ discordia: Amphyc̄tiōes
cū rei spectatores aduentassent palmā Lacedæmoniis ad
iudicant hæc ita gesta esse Chrifermus in tertio regē Pelo
ponnesicæ cōmemorat.

r Omani cōtra samnites bellū gerētes Posthumiū Al
binū ipatorē faciūt: qꝫ ad caudinas furcas (Is. n. an
gustissimꝫ locus est) insidiis circūuētꝫ tres legiōes amisit.
Ipse ēt letali uulnere accepto cecidit: nocte deīde cū cubia

paululū recepto spū raptis ex interfectis hostib⁹ clipeis trophæū erexit: tūc qꝫ cruore dextera titulū inscripsit. Romāi de sūnitib⁹ ioui ī cui⁹ ptāte sūt trophæa. Cai⁹ Mai⁹ deīn cognomēto Lemargus Impator eo missus cū ad locū aduētasset: uiso trophæo optimū ccepit auguriū: & Marte collato regē captū romā uictor trāsmisit. Vt tertio Italicæ regē Aristides milesius scripsit.

De Leonida.

p Ersis in terrā grāciā cū myriadib⁹ qngētis aduētātib⁹: Leonidas una cū qngētis a lacedæmōiis eo missus ē: Et cū epularet⁹ multitudo barbarorū icūbit: quos ut Leōidas cōspexit: prādetē iqt cōmilitones tāqꝫ apd inferos cœnaturi. Dehīc factō ī barbaros īpetu multis cōfossus telis puēit ad xerxē: eiqꝫ coronā abstulit: quo mortuo xerxes cor ei⁹ excidēs pilosū iuēit. hæc Aristides. i. regē pscicæ lib.

r Omani bello qd cōtra penos gerebāt: qngētos duce Fabio Maxio miserūt: collatis manibus cūctos amissit. ipse mortifero accepto uulnere: in Hānibalē uehementi cursū cōcitatus ablato ei diademate ppe eū oppetiit. Aristides milesius ita factum esse testis est.

c Irca celenē phrygiæ oppidū t ræ hiat⁹ cū aqꝫ domos cōples iplis cū mortalib⁹ absorpsit in pfūdū: Midas rex oraculo mōit⁹ ut res eo prāciosissimas cōiiceret: Ita. n. futur⁹: ut terra coiret: auro & argēto iiecto nihil opis attrulit. Anchur⁹ regis fili⁹ cū nihil ī uita hūana prāciosi⁹ aīa se cū ipse uersasset: datis genitori cōplexibus: & Thimotheæ uxori equū ascēdit. inqꝫ hiātē locū cōcitatus est: postqꝫ ī unū terra rediit. Aurēā Iouis idæi arā eo ī loco dedicauit. hui⁹ rei testis ē callisthenes. ii. metamorphoseon. De Thyberi.

t Hyberis p mediū fluēs for⁹ ob Iouis irā magno dirupto aggerē: p multas demersit ædes. Accepto mox

oraculo id desinere posse didicerūt: si præciosissimū qddā
illuc iniicerēt. Cæteris aurū atq; argētū iniiciētib⁹: Curti⁹
i signis adulescēs cū præciosissimā hoīs aīam itelligeret se
se ihiātē terrā cōiecit eqs: suosq; ex calamitate saluos reddi
dit. Aristides in. xi. Italicæ rex refert. De Amphiarao.

c Vm duces q Polynicē secuti sūt cōuiuū agerēt: qdā
aqla dīcēdēs telū Amphiarai i sublimē tulit: moxq;
dimisit: id at hūmi fixū i laurū uersū ē. Quo i loco cū po
stridie dimicarēt: Amphiarao cū curru absorpt⁹ ē. Ibi
q; oppidū hac ēt ætate uocat arma. i. curr⁹. Id apd trisima
chū. iii. ædificioꝝ libro scriptū ē. De Valerio Torqto.

r Omani aduersus pyrrhū epyrotæ regē bellū gere
bāt. Tū Paul⁹ Aemili⁹ rñsū accepit ex oraculo uictō
riā reportatuz: si arā eo i loco ædificaret: ubi i signē cū cur
ru hoīem demersū aspiceret. Post tris demū dies. Valerius
Torqt⁹: sic. n. i sōnis fuerat admonit⁹ sūptis sacerdotis insi
gnibus: nā augurali scia præditus erat: educto exercitū &
multis añ ab se itēfectis ab terra absorpt⁹ ē. Tū Aemili⁹
structa ibidē ara uictor euasit: ex q uictoria. C. lx Turres
gestātes elephātos Romā misit. Quo at tpe supat⁹ est pyr
rhus: ex ara ipsa ædunt oracula. Ita Critolaus tertio rerū
epyroticæ meminit. De Hercule.

h Ercules florēti adhuc ætate regē Euboeæ pyrrhech
mē bellū boetiis i ferētē uicit uictūq; pullis eqnis ita
alligauit: ut i duas disptiret ptes: i sepultusq; iaceret. Loc⁹
adhuc pyrrhechm⁹ pulli uocat. Est at penes heraclīū flu
uiū: ubi potatib⁹ eqs hinnitus emittit: quēadmodū. iii. de
fluminib⁹ libro traditū est. De Tullo Hostilio.

t VII⁹ Hostili⁹ rex Ro. cū Metio suffetio albanoz re
ge bellū hēbat i quo præliū sæpenūero distulit: eoq;

aliqui supato albani ad epulas sese cōuertūt. Epulātes adoriē captūq; regē duobus alligans pullis discerpfit: ut Me-
xarchus. iiii. reg; italicar; auctor est. De Philippo.

p Hilippus cū methonē & olynthū diripere cuperetur
sūmis uirib; Sandanū fluuiū traicere conabat; iq;
in re Aster olynthius telū Philippo imisit ī oculū: his uer-
bis inscriptū. Aster Philippo mortifex mittit telū. Philip-
pus amisso oculo saluus ad suos rediēs enatat. hāc qdem
Calisthenes tertio reg; macedonicar; tradit. De Coclite.

p Orsenna rex tuscorū bellū Romanis inferens trans
tyberim metatus ē castra: ubi intercepta ānona Ro-
manos fame domabat; Horatius Cocles īperator creatus
pontē subliciū occupat: Vt barbarorū copiis transitū inhi-
beret. Cū autē a barbaror; multitudine prāmeret; militib;
quos secū habebat ut pontē subliciū inciderent īperauit:
quæ res transire uolentes tuscos cohibuit. Cūq; se ī fluuiū
deiecisset oculū telo saucius enatauit ad suos. Hāc quidē
Theotimus secūdo reg; italicar; refert. De Pausania.

p Erlis graciā discursatiōib; ac prædis infestantib;
Pausanias Lacedæmonior; īperator: qnq;ginta auri
talēta ut spartā pderet a xerxe accepat. Q d ubi deprehē-
sum ē: pater Agesilaus usq; ad adicalchæ paladis tēplū fi-
liū infectatus: cocto latere ita tēpli fores obstruxit: ut eū
inedia consumpserit. Mater autē insepultū eiecit: quē ad-
modum Chrisermus historiarum secundo refert.

b Ellū Romanis aduersus latinos erat: in eo ducē. P.

Deciū creant. Quidā patricio genere: cæter; inops
adulescens Cassus Brutus nomine dicta mercede portas
aperire uolebat. Verū deprehēsus ad auxiliare palladis tē-
plū confugit. Eius pater Cassius signifer: occlusis foribus

necatū fame iuuenē insepultū eiecit: quēadmodū Clyto-
nymus in regē Italicā libronono tradit. De Dario.

d Arius rex p̄sarū apud fluniū granicū cū Alexādro
cōfligēs: amissis satrapis & falcatis curribus duob⁹
ac quingentis alterū praeliū initurus erat. Ariobarzanes autē
fili⁹ Alexādri misericordia cōmotus patrē interficere pol-
licitus est. Quare indignatus Darius filio caput abscidit:
Q & Aretades Gnidius in tertio regē macedonicā testat.

De Bruto.

b Rutus eiecto Tarquinio Supbo consul una omniū
uoce creatus est. Ille. n. īperiose nimis ac tyrānice in
regno uersabat. Expulsus itaq; sese recepit ad tuscos: quo-
rū ope cū bellū romanis inferret: filii Brutū p̄dere uolu-
erunt. Qua ex re Brutus natis caput abscidit. Id Aristi-
des milēsius in rebus italicis testat. De Epaminonda.

t Hebanorū dux Epaminondas aduersus lacedæmo-
nios belligerabat. Instante igit deligendorū magi-
stratuū die relicto in exercitu filio Stesimbrotto: cū ei ne
pugnaret īperasset uenit in patriā. Lacedæmonii ut absen-
tē Epaminondā intelligunt: adolescentē cōuiciis: ut imbel-
lē & effceminatū laceſsunt. At ille grauitē ferēs paternorū
imemor praeceptorū martē cōtulit: Victoriāq; reportauit:
Q & ubi pater accepit: indignatus corona īposita ceruicē
secari iussit. sicuti in. iii. rerum thebanarū Ctesiphon scri-
bit. De Manilio.

r Omani bellū aduersus samnites habentes: Maniliū
cognomento imperiosū Imperatorē creant. Qui
postmodū comitiis consularibus p̄fectus in urbē: filio ne
manū conferat imperat. Id ubi samnites p̄didicere iuue-
nem cōtumeliis adorti nihilipendunt. Quibus cōmotus

adulescēs fuso hoste uictor in castra rediit. Quare Mani-
lius natum securi percuti iussit: Sicut Aristides milesius
scribit. *De Hercule.*

h Hercules ab Iole cōnubio reiectus oechaliā dirrupuit
Iole sese e muro deiecit. Contigit aut ut cū uehemēs
uentus amictum quasi sinū inflasset illa descenderit. Ita
scriptum est a Nicia Maleota.

i N bello quod cū trusco gerebat ab Romanis: Val-
Torq̄tus impator cum regis filiā clusiā noīe uidisset
uxorē ab trusco petiit: quā minime cōsecutus oppidū di-
rupit. Clusia sese e turri deiiciēs tumefactis uestib⁹ uento:
Ita. n. suggerēte uenere: factum esse credit: sospes ad terrā
delata est. Eā cū postmodū impator uiolasset. publico de-
creto refragāte nemine in corsicā i exiliū missus est. ea est
adiacēs Italiæ insula. Ita scriptū est a Theophilo libro Ita-
licar⁹ rer⁹ tertio. *De Metello.*

p Oenis ac siculis socia aduersus Romanos arma pa-
rātib⁹ Metellus impator oib⁹ diis excepta dūtaxat
Vesta sacrificiū fecit. Quæ cū aduersos classi uētos imi-
sisset. C. Iulius uates eos cessaturos dixit: si antea filiā imo-
lasset. Ille urgētib⁹ reb⁹ filiā Metellā imolatur⁹ adduxit.
Dea uero adulescētē miserata: bucculā supposuit: puellāq⁹
ad lanusiū deferēs sacerdotē ei⁹ q̄ i eo loco colit⁹ draconis
fecit. sic in tertio rer⁹ Italicar⁹ a Pythocle p̄ditū est. Idē de
Iphigenia in aulide boetia factū esse Meryllus priō boe-
tior⁹ gestor⁹ cōmemorat. *De Breno.*

b Renus rex galloꝝ Asiā diripiens cum ephesum ad-
uentasset: plebeiam uirginē adamauit: quæ & con-
cubitū & ephesi p̄ditionē pollicita est si mundū sibi mu-
liebrem & manuū ornamenta traderet. Orans igit miliz

tes ut in auarissime uirginis sinū aurū quod gestabāt immitterent: fecit ut sub magna ui auri iuuenis obrueret. sicuti primo rex gallicarū Clitiphen scriptum reliquit.

De Tarpeia Virgine.

r Omanis bellū contra Albanos gerentibus Tarpeia uirgo nobilis Capitolii custos: sese Tarpeiū collem aditum tradituram esse promisit: si quæ ornatus gratia ferbant monilia mercedis loco sibi tradidissent. Id ubi decreuerunt uiuentem obruerunt. Sic Aristides Milesius in libro rex Italicarū factum affirmat.

t Egeatæ ac pheneatæ cum diutino sese bello afflixissent demum se uti pro summa rei tergemini fratres præliū inituri utrūq; mitterentur decernunt. Itaq; tegeatæ rheximachi filios pheneatæ uero demonstranti promiserūt. Collato Marte duo ex rheximachi liberis interfecti: tertius nomine Critolaus duos militari quadā astutia superauit: Nam cū fugam simularet insectantes singulatim occidit. Eius aduētū cū populus uniuersus gratularetur: sola quidem soror Demodica nullā cœpit læticiam: perierat namq; in eo prælio sponsus ipsius demotichus. Quo indignatus Critolaus sororē interfecit: qui cum homicidii arceretur: matris interuentu a crimine liber euasit: hæc quidē Demaratus rerum arcadicarum libro tradit.

De Curiatiis & Oratiis.

b Elligerantibus aduersus Albanos Romanis tergemini delecti ppugnatores: Ex Albanis quidem Curiatii: Ex Romanis autē Horatii. Collato Marte Curiatii ex aduersariis duos interficiunt, qui superstes erat: simulatæ fugæ auxilio usus insectantes singulos necat. Quæ uictoria cū omnibus læticiam attulisset sola quidē soror

minime cōgratulata est Horatio. Is. n. Curiatiū eius spō/
sum neci dederat: quo circa sororem occidit. Reus deinde
cædis factus: patris Precibus absolutus est. Hæc Aristides
Milesius in Italicæ reg. libro.

c Vm in Ilio Mineruæ templū arderet: Illus cursu cō/
citus: demissum cælo palladiū eripuit: statimq; ocu/
lis captus ē. Haud enim mortaliū lumine cerni licet: post
modū placata ira deæ pristinum recuperauit aspectum
Vt dercyllus in ædificiorum libro refert.

De Metello.

m Etellus homo patricius suburbanū suū petens: cum
cedētes se inuicem alis coruos uidisset: augurii reli/
gione detētus Romā reuertit: Vbi Veste tēplū incensum
conspicatus palladium eripuit: statimq; oculis captus est.
Postmodū deæ ira placata uisum reparauit: Vt refert Ari/
stides milesius in reg. Italicæ libro.

i Ne o bello quod aduersus Atheniēses thrāces gere/
bant: datū est eis oraculū sese uictores fore: modo a
codri cæde abstinērēt. Codrus aut sumpto mēdici habitu
falcē tenēs peruenit ad hostes: ubi cū quēdā mactasset ab
altero interficiť. quæ res Atheniēsib⁹ uictoriā reportauit.
huius rei auctor est Socrates libro de thracib⁹ secūdo.

De Publio Decio.

p Vblius decius cōtra Albanos belligerans in somnis
monitus est: sese Romā Romanis adepturū: si mor/
tem oppeteret: medios igit hostes irrumpens: hostes cum
multos leto dedisset: interficiť. Itidem filius decius in bel/
lo gallico pro salute publica occisus est. huius rei auctor
est Aristides milesius. De Cyanippo.

c Yanippus natiōe syracusan⁹ soli baccho sacra facere

neglexit. Iratus de⁹ ebrietatē icussit: q̄ tāta extitit ut occur-
rentē in tenebris filiā cyanē: q̄q̄ reluctatē uiolarit. Ea uero
anulū surripiēs nutrici cōmendauit: Vt uiolatoris indicium
eēt. Postmodū cū pestilētia urbē inuasisset: ex pythio dela-
tū est oraculū: Vt impietatis auctor liberatorib⁹ diis imola-
retur. Ignorātib⁹ cūctis qd portēderet oraculū: Cōscia rex
cyane tractū capillis patrē mactauit: seq³ sup eū necaturū
iniecit. Ita factū esse Dositheus scribit tertio rex siculag³.

De Armitio.

c Vm bacchanalia Romæ fierēt: Armitius a natiuita-
te hydropitor dei uires flocifaciēs: Illius ira ebrieta-
te captus filiā medulinā corrupit obscuro quodā in loco.
Ea uero dempto uiolatori anulo parētē agnouit: cū maior
annis facta esset intellecto flagitio patrē inebriat: & coro-
natū ad fulguris arā ducit. ibiq³ fusis lachrymis uirginita-
tis insidiatorē mactauit. Ita factum scribit Aristides tertio
rerum Italicarum.

De Erectheo.

e Recthe⁹ bellū cū Eumolpo faciēs accepto rñso sese
uictorē futurū didicit: si filiā uictimā diis faceret: q̄re
uxori praxitheæ cōicata: puellā cecidit: cui⁹ rei Euripides
in Erectheo meminit.

De Mario.

m Arius cymbrico bello p̄fligatus in somnio præmo-
nitus est: uictoriā consecaturū: si prius diis uictimā
filiā Calphurniā noīe faceret: Patriæ igitur caritati natura
postposita eo facto uictoriā cōparauit. Duæ adhuc hisce
tēporibus in germania aræ sunt: quæ uictoriæ tēpore tu-
barū clangorē ædunt: cuius rei Dorotheus tertio rex Ita-
licarum meminit.

De Cyanippo.

c Yanippus natiōe Thesalus frequētissime uenatū ire
cōsueuerat. Noua uero nupta ob magnā i siluis cō-

suetudinē alterius mulieris Cōcubitū suspicata euntē Cya
nippiū pedetētim subsecuta ē. Cūq; inter densa delituisset
arbusta: rerū præstolabat̃ euentū. At ramis forte cōmotis
ferā adesse canes suspicantes īpetu factō amantissimā uiri
puellam ut brutum animal dilaniarunt. Id uero ī speratū
adeo facinus cum Cyanippius inspexisset mortē sibi con/
sciuit: hęc Parthenius poeta.

De Emilio

a Pud Sybarim italicæ oppidum spectatæ uenustatis
adulescens Emilius erat mirū imodū uenādī studio
sus. Vxor aut nouella cū in alterius puellæ cōplexus ipsū
ire opinaretur in saltus egressa delitescibat. Conquassatis
aut arbusculis canes accursant & ut ferā discerpunt: ado/
lescens sese ipse interfecit: Hęc Clytonimus secundo reꝝ
sybariticæ.

De Myrra Cyniræ filia.

m Yrra Cyniræ filia ob irā ueneris patris amore capta
amoris uim nutrici detexit. Ea dñm fraudibꝫ iduxit
Vicinā. n. quandā uirginē ipsius amoribus incensam esse
inquit. Cæterū uerecundia palā accedere nō audere. Quo
circa Cyniras clandestinos habebat congressus: Olim aut
quæ nā ea foret amasiola discere concupiscens quæsito lu
mine cū eā uidisset accepto ense p̃caciissimā insectat̃: at ea
ueneris miseratione in sui nominis arborem mutata est: ut
Theodorus in libro Metamorphoseon ait.

De Valeria

u Aleria tusculanaria ob irā ueneris Valeriū patrē de/
pibat. reꝝ nutrici cōicat: quæ dolis subiēs herꝝ puel
lā quādā ex uicinis eū adamare inqt: quæ aspectū eius ap
tūq; cōcubitū uereat̃. Aliqn pater postmodū debacchatꝫ
lumē petiit, nutrix uero præueniens fugiensq; sese præci/

pitauit. filia quoq; inde eū adens pepit siluanū quē grāci
Aegipanē uocāt. Pater quoq; Valerius dolore affectus sese
dedit in prācipitium ut Aristides Milesius tertio rerum
Italicarum ait.

De Diomede,

d Irepta Troia Diomedes ī libyā tēpestare deiectus ē:
ubi Lyc⁹ rex hospites marti p̄ri imolare cōsueuerat.
Calliore uero filia illius amore capta patrē pdidit Diome
dēq; e uinculis saluū emisit. At ille sperto salutis auctore
enauigat. Ea uitam laqueo finiuit: id Iubas rex africanaz
libro tertio scriptum reliquit.

De Calphurnio Crasso.

c Alphurnius Crassus patricii generis homo: in expe
ditionē reguli socius ī massilos: ut munitissimū ca/
stellū gareciū diriperet missus est: ubi in hostiū potestātē
redactus saturno imolādus destināt: Balsacia regis filia iu
uenē adamatū patris a se proditi uictorem fecit. Eo autē
retro abeunte p̄uella sibi ferro uigulum transuerberat. Ita
Hesianax tertio rerum libycarum scriptum reliquit.

De Priamo.

p Riamus filiū Polidoꝝ cum magno auri pondere ad
generū polymnestorē thraciæ regē emisit. Hic autē
cū capiundæ: ac diripēdæ urbis periculū instaret: necato
puero aurū sibi adiudicat: quæ qdē in loca cum aduētaf/
set Hecuba: accitū uersutiis atq; artib⁹ polymnestorē qua
si aurum homini cōmedatura suis & captiuarū manibus
occæcauit: hæc apud Euripidē tragœdū scripta cōperies.

De Ruscio

f Poliāte Cāpanos Hānibale. L. Imbric⁹ filiū Rusciū
magnis cū pecuniis penes Valeriū Bestiū eius gene
rū deposuit. Tandē cū in manus uictoris Capuā puenisse

accepisset: Campanus ille auaricia stimulâte naturæ iura
trâsgressus: adulescētulū mactat: Postea cū Imbricus p su
burbanū deambulet: filii cadauer offendit. Quo circa
accitū generū ut occultos a se thesauros pdisceret effossis
oculis cruci affixit: hoc apud Aristidē tertio rex italicæ
inuenitur.

De Aeaco.

a Eacus filiū ex Psamatha Phocū noīe habebat: quē
mirifice diligebat. In eū Thelamon cū simultatem
gerebat uenatū educit. Cōparente deinde apro Thelamō
misso in eū uenabulo confodit. ob eius cædē a patre ī exi/
lium missum scribit. Theodor⁹ primo metamorphoseon.

De Maximo

m Aximūs duos habuit filios Simulū: & Rhesum: ex
qbus Rhesum Ameria enixa erat: hic iteruenandū
sponte occiso fratre demū reuersus fortuitū fuisse euentū
inqt: qd cōsilio ppetrarat: pater ubi facti ueritatē agnouit
filiū fecisse extorré Aristocles tertio rex italicæ scribit.

De Aeolo.

a Eolus rex tuscorum ex Amphithea filias sex & ma/
res totidē suscepit. Machareus omnium ætate mini/
mus unius amore incensus eā uiolauit: qua ex re cōceptus
infans rem prodidit: Pater itaq filiæ mittit ensem: quo ac/
cepto ea rem flagitiosam intelligens necem sibi consciuit:
idemq; paulopost machareus fecit: Huius rei testis est So/
lstratus secundo rerum tuscanicarum.

De Papyrio

p Apyrius uolucer ducta in matrimoniū Iuliā pul/
chra sex liberos totidemq; sceminini sexus filias ex
ea genuit. Ex his q natu maior erat Papyrius romanus no/
mine: Cauliā nomīe sororē adamatā grauidā fecit. Id ubi

pater itellexit: filiæ misit ensem quo se puella trāsuerberās
exiuit e uita. Idē Romanus factitauit: Hui⁹ facti testis est
Chrysippus primo rex italicæ. De Aristone.

a Riston Aristonymus ephesius demonstrati filius ge/
nus muliebre perosus: cuidā se imiscuit asinæ: quæ
suo deinde tēpore puellā specie honestissimā peperit: Cui
onoseli nomē fuit: hæc Aristoteles sc̃do mirabiliū tradit.

De Fulvio Stello

f Vluius stellus mulierū odio equæ sese imiscuit: quæ
deinde formosam admodū peperit puellā: & tēpe/
stue quidē Heponā appellarunt. Hoc Agesilaus tertio re
rum italicarum tradit. De Sardinis.

f Ardiani smyrnæis belligerātes castris circa mœnia
positis legatos mittūt: se nō añ discessuros: q̃ uxores
ad coitū cōcessissent. Cū igit̃ smyrnæi magnū ex necessi/
tate pbrū p̃pessuri forent: Ancilla quædā honesta facie ad
heꝝ phylarchū accurrens: Mittite inqt ancillas ornatu li/
berali: quo factō eaz̃ defatigati coitu capti sūt. Quāobrē
ēt hoc tpe apud smyrnæos festū dioni agitāt: quē liberalē
uocāt: in quo ancillæ dñaz̃ ornamēta gestāt: quēadmodū
Dositheus tertio rex lidicæ phibet. De Atepomoro.

a Tepomorus galloꝝ regulus Romanis belligerans
non añ secessurū inqt q̃ coniuges suas ad coitū expo/
suisent. Cæterū uero cōsilio ancillarum seruas mittētes ut
barbaros lassos incredibili sopore captos accipiunt erum/
pentes in gallos uictoriā reportarūt. Retana siquidē hæc
n. cōsiliū autor extitit: p caprificū muros ascendens cōsuli
bus signū dederat. Ex eo autē factō dies festus institutus
ancillaz̃ appellat̃ ut phibet Aristides Milesi⁹ primo rerū
Italicarum. De Bello Atheniensiu cōtra Eumolpū.

a Theniēſes bellū cōtra Eumolpū gerebāt. Cū āt āno-
nā futura iopia uideret: Pyrāder quaſtor Vrbānus
triticū pce ſuppeditās largitionē ſurripiebat. Popul⁹ igit⁹
eum in pditionis ſuſpitionē deuocatū ſaxis obruerūt: ſicuti
rex thratiæ tertio Calliſthenes cōmemorat. De Cinna.

c Vm aduerſus gallos romani bellū gererēt ānonæq;
caritas iualeſceret: Cinna tritici largitionē ſurripies
regnū affectaſſe credit⁹: quo circa ſaxis obrutus ē. Sicuti
tertio rex Italicæ Ariſtides cōmemorat. De Piſiſtrato.

b Ello pelopōneſiaco Piſiſtrat⁹ orthomemoꝝ rex: cū
nobilitatē odio iſectaret⁹: plebis ſtudioſus erat qre ī
ſenatu eū necare decreuerūt: diſcerptū igit⁹ itra ſinus cōdūt
ac ſolū emūdat plebeia dehinc multitudo cōcepta ſuſpitiōe
in curiā aduolat. Regis fili⁹ ætate minor noīe Teſimachus
cōſcius cōſpiratiōis ex curia turbā retraxit: Partē. n. ſupra
mortalē ſpeciē ad piſcū mōtē magna uelocitate deferri cō-
mēt⁹ ē. Eaꝝ fraude plebē adduxit: hæc ī ſcdo rex pelopō-
neſicæ a Theophilo memoriæ pdita ſūt. De Romulo.

f Enatus finitimis bellis iplicit⁹ cōſuetā ānonæ largi-
tionē plebi ſubtraxit. Romul⁹ idignat⁹ plebi reſti-
tuit: cōpluris ex primorib⁹ ſupplicio afficiēs. Hi poſtmo-
dū ī ſenatu minutim obtrūcatū itra ſinū cōdūt: plebs igit⁹
cū facib⁹ ad curiā diſcuſſans ab Tito pclo reuocata ē: cū
ei⁹ orationi fidē habuiſſet. Is. n. primarius ī ciuitate uir ſe
romulū ī mōte aſpexiſſe dixit: q hūana āguſtior forma di-
uinitatē aſſecutus erat: hoc ſecūdo rex Italicæ ab Ariſto-
bolo memoriæ prodita ſunt. De Pelope

p Ellops Tātali & Eurianaxæ fili⁹ ducta in mīmoniu
Hippodamia duos ex ea liberos ſuſcepit: Atreū &
thieſtē: ex danyde puella chryſippū: hūc lōge magis q legi

timos carū hēbat Pelops: Hūc aliqñ Lai⁹ theban⁹ adama
tū rapuit. Quo circa captus a thieste & atreo Laius beni/
gne a pelope tractat⁹ ē: q̄ filiū amoris cā corripuerat Hip
podamia thiestē atreūq; iducei conabat: ut hi Chrysippū
pinde ac regnū insidiis appeteret maclarēt: q̄b⁹ negātibus
hippodamia man⁹ cæde cōtamiat. Multa. n. nocte sopito
Laio educto eius ense Chrysippū cōsauciat: gladiūq; cōfi/
git: quo deuocatus ī suspitiōe Laius ab Chrysippo semiui
uo qdē & uera fatēti ex piculo liberatus. Pelops eo sepul/
turā mādato hippodamiā fecit extorrē: uelut apud Dosi/
theū in pelopidaꝝ libro scribitur.

De Hebio.

h Eblius ex uxorē nuceria duos creauit filios cū specta/
ta pulchritudinē Firmū noīe ex libera hēret: quē su/
pra legitimos p̄r diligebat. Nuceria in priuignū maligno
cōmota odio ī ei⁹ necē filios icēdebāt. Q d cū hi p pietatē
abnuerēt ea cædē ppetrat: Multa. n. nocte surrepto a stipa
torē gladio dormiētē adolēscētē latali uulnē adorit: reli/
cto ibidē ēse stipatori cædis suspicio iniecta ē. Iuueis aut
p̄dita ueritate hoīem saluū reddidit: tum p̄r humato filio
mulierem in exilium eiicit: uelut apud Dositheum tertio
rerum italicarum scribitur.

De Theseo.

t Heseus uerus Neptūni fili⁹ cū ex amazone Hippo/
lyta filiū haberet Hippolytum nouercā subinduxit
phædrā Minois regis filiā: q̄ priuigni amore affecta cōci/
liatricem misit nutrice. Ille uero relictis athenis creezena
p̄fectus uenatiōib⁹ oē tēpus cōsumebat: p̄cacissima fœ/
mina uoti cōpos minime facta contra pudicissimū adule/
scētē cōmēticias cōficit lras: tū laqueo uitā finiit. Re credi
ta These⁹ ex Neptūno filio necē exorat: Id. n. erat ex p̄nis
uotis tertiū dehinc cū in littore obuersaret⁹ taurus īm̄ssus

a patre equos adeo reddidit attonitos: ut Hippolytum discerperint,
De Pomminio.

c Omini⁹ frater laurētī⁹ cū ex Egeria nymp̄ha filiū cōminiū hēret; gīdicā nouercā sup̄duxit: q̄ cū priuīgnū depiret ab eo reiecta suspēdio sibi spiritū ītercepit: cōfictis a se prius relictis epistolis. Cōmini⁹ plectis calūniis fidē ob mulieris amorē adhibēs: inde uectū in curru filiū Neptūnū īuocat. Is at̄ taurū eqs ostētat: q̄ terrore cōcussi iuuenē distractū interemerūt. Dositheus tertio rex Itali⁹ auctor est. De Pestilentia Lacedæmonis.

c Vm pestilētiā Lacedæmonē uexaret ex apolline relatu ē oraculū finē mali fore si quot ānis generosam quāpiā uirginē īmolaret: dū fors helenæ obtigisset: & ducta eēt ad arā aquila qdā subito nolatu descēdēs correptū ensem ad armēta detulit: & supra iuuēcā posuit. Quæ res ut a uirginis cæde abstineretur cā fuit. Ita factū Aristodemus ait tertio collectæ fabulæ. De Peste Valeriæ.

p Estis Valerios īuaserat: q̄b⁹ ex oraculo cōmonefactis cessaturū id malū: si quot ānis Iunoni uirginē īmolarent: eadē semp religiōe manēte: in sortē uocata Valeria lupca ensem corripuit: & imposta foco uirgula cū maleo ensem Iuuenæ penes tēplū pascēti īposuit. Virgo igit̄ reit̄lecta īmolata iuuēca maleū arripuit: domūq̄ & agrotos circūlustrās parcēte īctu feriebat: cūq̄ unicuiq̄ uale dixisset eos exsuscitauit īcolumes. Quo circa & hoc tpe mysteriū illud fieri constat: ita factum Aristides. xix. rex Italicarum ait. De Philonomia:

p Hilonomia Nyctimi & Arcadiæ filia: cū ī uenationib⁹ uersaret̄: ī Martē īcidit: q̄ sūpta pastoris forma grauidā mulierē fecit. Ea uero gemellos enixa p̄ris metu ī

Erymātū eiecit ifantes: q̄ deorū puidētia illæsi delati ad ca
uā q̄ndā quercū agūt: ubi cū lupa q̄dā lustrū hēret ppriis
abiectis ī fluētū catulis ifātib⁹ ubera præbuit: q̄d q̄dē Cili
phus pastor cōspicatus susceptos pueros educauit ut suos.
Alterū q̄dē lycastū: alterū uero Parrhasiū appellās: Hi de/
inde arcadiæ regnū successiōe cōsecuti sūt. Quorū auctor
est Zopirus byzātius tertio hystoriæ. De Amulio.

a Muli⁹ ī fratrē Numitorē tyrānice affect⁹: filiū Eni
tū cū ī uenatiōe occidisset: filiāq; Iliā Siluiā Iunoni
dedicauit: grauida q; ex Marte facta gemellos edidit. Re
postmodū tyrāno patefacta is sollicit⁹ utrūq; ī tyberis ripa
demergendū abiecit. Hi casu ad locū quēpiā deferūt: ubi
nup lupa partū ediderat: q̄ pprios abiiciēs catulos ifantes
educauit. Id Faustulus pastor cōspicat⁹ puellōs enutriuit.
Alterū q̄dē rhemū: alterū uero Romulū appellās: q̄ postea
Romā condiderunt: quorū auctor est Aristides milesius in
rex Italicarū libro. De Illio.

i Llio capta Agamēnō una cū Cassandra mactati sūt
filius Horestes apud strophīū enutritus: postea priis
interfectores supplicio affecit: ut a pirādō q̄rto rex pelo/
ponēsicarū scriptū est. De Fabio Fabriciano.

f Abi⁹ Fabrician⁹ ex magni illi⁹ Fabii gñe capto tu/
scio: ea ē priaria iter sānites ciuitas: uictoriosā uene/
rē q̄ sūmo apd illos cultu hēbat: Romā misit. Hui⁹ uxor
cū speciosissimo adulescētulo noīe Petronio ualētino adul
teriū cōmittebat. Quo circa redeūtē uirū dolore obrūcat
Fabia uero Fabricianū fratrē ifantē adhuc exurgētī libera
tū piculo clā emisit alēdū. At ille cū ad ætatis uigorē pue
nisset: matrē & adulterū obrūcat. Senatus ne res illa Fa/
briciano fraudi eēt decreuit: ut ab Dositheo tertio rex Ita

licæ scriptū est.

De Busire.

b Vſiris ex Neptūno & Anippa creat⁹ aduenas ficta
q̄dā hospitalitate maētatos imolabat: occiſorū tandē
ultio ob deorū irā in auctore rediit. Hercules. n. cū claua
adort⁹ iteremit: ut Agathō Sami⁹ tradit. De Hercule.

h Hercules cū Gerionis boues p Italiā duceret: a fauno
rege ſuſceptus ē hoſpitio: q mercurio nat⁹ p̄ri hoſpi/
tes imolabat. Is igit⁹ herculē iuadēs iterēpt⁹ ē: ut tradidit
Dercillus tertio rege Italicæ. De Phalaride.

p Halaris impius agrigētinorū tyrān⁹ aduētātes ad ſe
hoſpites ſupplicio afficere & torquere ſolebat: Peril
lus in laborādo ære ſaber egregi⁹ uaccā ex ære cōſtruxit:
quā ad cōcremādos i ea hoſpites tyrāno donauit. At phala
ris dūtaxat p tpe iuſt⁹ fact⁹ i eā cōiecit artificē: q quotiēs
iclufus gemitū æderet mugitū referebat. Ita in ſecūdo de
cauſis ſcriptum compies. De Aruntio.

a Egeſta Sicilia oppidū ē: ubi Emyli⁹ cēſorin⁹ crude
liſſim⁹ tyrān⁹ erat: hic ſiqs noua q̄dā tormēta: & inu
ſitatū cruciādi gen⁹ extruxiſſet: præcipuis munerib⁹ pſe/
quebat. Quidā igit⁹ arūti⁹ patercul⁹ noīe: æquū ex ære fa
bricatū: ut in eo excruciadōs iniiceret Emilio donat. ille at
tū deniq⁹ ad æqtatis cogitationē cōuerſus muneris aucto/
rē primū intruſit: ut quā cæteris pœnā excogitarat: ipſe ſu
biret patereturq⁹. Dehinc eū ex tarpeio mōte deiecit: q ſæ/
ua gerūt impia ab eo cognominati dicunt⁹ Emilii. Ita q̄rto
rege Italicæ apud Ariſtidem ſcriptum reperies.

e Ven⁹ Martis & Stropæ fili⁹ ex Alcippa oenomai fi
lia i uxore ducta marpiſſam ſuſcepit filiā: quā uirgi
nē accurate ſeruabat. Cæter⁹ Apharet⁹ uiſam ex chorea ra
puit: Pater aut⁹ fugiētē inſequēs cū prehēdere nō poſſet in

Iycormā fluium se præcipitauit: pro ut primo rex Itali-
cæ Dositheus refert. De Annio.

r Ex tuscorū Anni⁹ egregia forma filiā hūit salia noie:
quā uirginē custodia præcipua tenebat. Cathet⁹ no-
bilissimus adolescens: cū aliqn colludētē puellā aspexisset
adamauit: utq; uim amoris cōtinere non posset: raptā filiā
Romā deduxit: Pater īsequēs cū raptorē prehēdere nō ua-
let parēsū īfiliēs fluiū ei nomē dedit. Annionē. n. post-
modū appellatū cōstat. Cathet⁹ deinde ex salia latinū crea-
uit: & saliu a qb⁹ nobilissimæ ortæ sunt familiæ: put Ari-
stides milesius & Alexāder polyhistor tertio rex Italicæ
tradunt. De Hegesistrato.

h Egesistratus ephesius ob tribulis sui cædē exul del-
phos pueniēs quēnā locū icoleret deū cōsultuit: Cui
phœbus rñdit ubi saltātes uideret rusticos oleaginis coro-
nis ornatos. Itaq; pfect⁹ in Asiā agricolas eleas. i. oleæ ra-
mis coronatos saltare cernit: ubi cōdita urbe eleuntē uoca-
uit: ut Pythocles samius tertio georgicorū reliquit.

De Thelegono.

r Helegon⁹ Vlyssis & Circes fili⁹ ad inuestigādū pa-
trē dimissus deorū rñsis cōmonestus ē: ut ī eo loco
urbē cōderet: ubi saltātes cū coronis colonos cerneret. Ita-
q; pfectus in Italiā: quodā loco summa cū humanitate ru-
sticos saltare cōspexit: pini ramulis coronatos: ubi ædifica-
tū oppidū ex prædita sibi coronæ appellatiōe prinistinū
deriuatū nominauit: a quo preneste Romani uocitant: ut
Aristides tertio rex Italicæ scriptum reliquit.

Plutarchi Paralelia: Seu Contentiones Virorum
Illustrium Expliciunt.

